

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. em. Telef.: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. sz. Telef.: 29—23. Csekk száma 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 3.20 P.,
négyedévre 9.20, félévre 14.40, egy évre 36.80 P.

Súlyos harcokban háritják el a szövetségesek a megújuló orosz támadásokat

Rommel erőyes utóvédharcokban fogja fel Montgomery offenzíváját A japánok megállították az angol-amerikai monstretámadást

A KELETI HADSZÍNTER északi arcvonalaszakaszának eseményeivel kapcsolatban berlini illetékes katonai helyen hangsúlyozzák, hogy a német csapatok makacs ellenállást tanúsítanak úgy a Ladoga-tótól délre, mint az Ilmen-tó délkeleti részén. Az elmúlt két nap alatt a szovjet csapatoknak sikerült helyi eredményeket elérni. A nyomban elrendelt ellenintézkedés segítségével azonban a betörési helyeket sikerült elszigetelni. Berlin véleménye szerint a Ladoga-tótól délre megindult szovjet támadásnak további céljai vannak, tehát nem tekinthető elterelési hadműveletnek.

A Pester Lloyd berlini tudósítója illetékes helyről szerzett értesülései alapján megállapítja, hogy ezek a fokozott erejű támadások a Ladoga-tótól délre a német zárógyűrűt igyekeznek áttörni, hogy ilymódon biztosítsák az utánpótlási vonalat Leningrád védői számára. Német részről nem tesznek részletes közlést az itteni harcok állásáról, mivel a hadihelyzet ezen a szakaszon ezidáig még nem tisztázódott. Sztalingrádnál a doni harcoktól függetlenül hadszíntér alakult ki, ahol a német csapatok továbbra is hősi ellenállást jeletnek ki a minden oldalról folyamatos

ban lévő szovjet támadásokkal szemben. A német katonai körök kiemelik — írja a Budapesti Tudósító —, hogy a német hadsereg Sztalingrád környékén súlyos körülmények között folytatja a küzdelmet. A Sztalingrád környéki csapatok szándékoznak képezni és a velük való összeköttetést légi úton tartják fenn. Megjegyzik továbbá, hogy az ott lévő csapatok rendelkezésére főleg csak romokban lévő épületek állanak szállás tekintetében, ezenkívül bizonyos ellátási nehézségeket is le kell küzdeniük.

keresen támogatta csapatainkat elhárító harcokban és hatékony támadásokat intézett bolsevik menetoszlopok és készenlétben álló páncélosok ellen, továbbá lekötötte a szovjet tüzérseget. A déli szakaszon német vadászok 5. szlovák vadászok pedig 2. szovjet gépet lőttek le. Velük Luki környékén a repülőgépekkel és éjszaka nagy hatással robbantóbombákkal árasztották el a szovjet támadó tartalékok fedezékét. Különösen sikeres volt a harci gépek nagy tömegének támadása Jaroszláv környékén az ottani közlekedés csomópontjai ellen. Itt a támadások elsősorban a bolsevistáknak az arcvonal felé gördülő szállítmányai ellen irányultak. Teljesen szétromboztak 10 hosszú csapat-szállító vonat. A német légierő a szövetséges légihaderővel együtt, bár az ellenség csak kevés repülőgépet vetett harcba, az egész keleti harctéren 18 gépet lőtt le.

Hóviharban, 25 fokos hidegben hétfőn is folytak a súlyos elhárító harcok keleten

BERLIN, január 20. (MTI.) A nemzetközi tájékoztató iroda a következő tudósítást közli a keleti arcvonal helyzetéről:

A középső és az északi arcvonalon jelentékeny hideg és erős hófúvások mellett, a déli szakaszon emelkedő hőmérséklet, sőt részben olvadás mellett az elkeseredett és váltakozó harcok alig csökkenő hevességgel hétfőn is tartottak. A bolsevisták ismét több mint száz páncélost, 68 löveget, nagyrészt nehézkaliberűt, 13 gyorstüzelő löveget és sok más hadianyag mellett 10 repülőgépet vesztek. Nagyobb gyalogsági erővel végrehajtott bolsevista támadást, amely a Kaukázus nyugati részén először jelentős tért nyert, a betörés helyén oldalirányú német ellentámadással elvagtunk.

A doni arcvonal déli részén a német és szövetséges csapatok minden

támadást visszavertek részben erőteljes ellentámadásokkal. A szovjet csapatok 22 harcocsit vesztek. Páncélos veszteségeik ezen a szakaszon rendkívül nagyok. Így egy német páncélos hadtest a legutóbbi négy hét folyamán több mint 500, egy másik hadtest még rövidebb időn belül 623 páncélost semmisített meg. A Don középső területén a több mint 25 fokos kemény hideg és erős hófúvások megakadályozták a nagyobb harciselekményeket. A középső szakaszon is csak helyi jelentőségű harciselekmények voltak. Csúpan Velikje Lukitól nyugatra folytatta a Szovjet támadásait erős tüzérsegi bevetéssel.

Ugyanilyen veszteségteljesek voltak a Szovjet gyengébb előretörései az Ilmen-tótól délkeletre. A Ladoga-tótól délre a harcok változatlan keménységgel váltakozóan továbbfolytak.

váltakozva folyt a harc. Foglyok elbeszélése szerint bár a bolsevik támadás jelenleg térbeli előhaladást ér el, a déli szakaszon a csapatok hangulata mégis rossz, mert sok a nélkülözés. Ott, ahol a leghevesebben dúlt a harc, a német légierő si-

Tuniszban áttörték az ellenséges állásokat a német csapatok

BERLIN, január 20. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli:

Nyugat-Kaukázusban német és román csapatok visszavertek ellenséges támadásokat. Észak-Kaukázusban és a Don vidékén újabb változatos harcok vannak folyamatban, amelyekben január 17-én és 18-án megsemmisítettünk 62 szovjet páncélost. Sztalingrád térségében a német csapatok kemény harcokban sikeresen védekeznek az ellenség egyre újabb támadásai ellen. A középső arcvonal szakaszon és az Ilmen-tótól délkeletre sikertelenek voltak a Szovjet helyi támadásai. A Ladoga-tótól délre az ellenség nagy tüzérsegi támogatással minduntalan támadott. Súlyos harcokban visszavertük és súlyos és véres veszteséget okoztunk neki. A két arcvonal szakaszon megsemmisítettünk 32 páncélost. Légiharcokban,

amelyekben szlovák vadászgépek is sikeresen résztvettek, saját veszteség nélkül lelőttünk 16 szovjet repülőgépet. Észak-Afrikában a német—olasz páncélos hadsereg továbbra is szívós ellenállást tanúsít az ellenséggel szemben. Tuniszban német harcicsoportok több szakaszon áttörték az ellenséges állásokat és rohammal elfoglalták az ellenségtől szívósan védett mezetti magaslatokat. Harci repülőgépek a keddre virradó éjszaka Bone előtt elszállították összesen 12.000 tonnányi két szállítóhajót, azonkívül megrongáltak két közepes nagyságú teherhajót.

Észak-Afrika fölött lelőttünk 10 ellenséges repülőgépet.

A La Manche-csatorna vidékén, a német öbölben és a norvég partok mentén az angol légihaderő 8 repülőgépet veszített. Egy német harci repülőgépkötelek január 18-án, az esti órákban, robbanó- és gyújtóbombákkal támadást intézett Dover városa és kikötője ellen.

Egyetlen napon 17 nehéz harcocsit veszített Montgomery

BERLIN, január 20. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti az észak-afrikai helyzetről:

A német—olasz páncélos hadsereg hétfőn csak az arcvonal néhány szakaszán volt közvetlen harci érintkezésben a 8. brit hadsereggel, amely Rommel tábornagy kötelékeinek tervszerű mozdulatait csak habozva, egyre lassabban követte. A sikeres német rohamcsapatvállalkozások során ejtett foglyok vallomásai szerint Montgomery újabb támadásának első napjaiban sokkal nagyobb veszteségeket szenvedett aknaktűrő készülékeinek használhatatlanná tétele miatt, mint a többi harci övezetben. A déli szakaszon csak január 15-én 17 nehéz harcocsit repült a levegőbe.

A londoni rádió beismeri a tuniszi vereséget

RÓMA, január 20. (TP.) A londoni rádió kedd este arabnyelvű adásában beismeri, hogy az angol csapatok Tuniszban, még pedig a Pont du Pacetól délkeletre lévő fontos stratégiai szakaszon komoly vereséget szenvedett. A tengely egységeinek

mesteri hadművelettel sikerült katonailag fontos pozíciókat elfoglalnia s ezeket a brit csapatok később megkezdett súlyos ellentámadásai dacára teljes mértékben birtokukban tartották.

Katasztrófális a szovjet közélélmezési helyzete

BERLIN, január 20. (TP.) A Szovjet heves támadásaihoz, amelyek különösen a keleti front déli szakaszán jelentkeznének, illetékes berlini helyen rámutatnak a Szovjetunió kétségbeesett közélélmezési helyzetére, amely az amerikai újságírók jelentése szerint is katasztrófális méreteket öltött. Az éhínség a hajtóerő, amely a Szovjetet borzalmas veszteségei dacára újabb és újabb támadásra hajtja, minthogy csupán

a Don, a Donec és a Kubán terület, továbbá Ukrajna visszahódítása révén tudná megakadályozni a borzalmas éhségkatasztrófát, ha ugyan egyáltalán el nem késett. A Szovjet véres veszteségei olyan méreteket öltenek, amelyek a bekövetkező tavasszal az lesz a következménye, hogy harci ereje jelentékeny mértékben csökken. Német részről a védelmi harcokba most új fegyvereket állítottak be.

Negyvenórás harccal foglaltak el a németek egy helységet az oroszoktól

BERLIN, január 20. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harctérről:

A szovjet csapatok a Don középső folyása mentén megkísérelték, hogy lovas alakulatokat vessenek harcba, amelyek előtti páncélosoknak kellett volna részt venniük. Ezek az alakulatok azonban súlyos vereséget szenvedtek. A harcocsik több mint fele elveszett. A páncélosoknak először sikerült ugyan lekötönniük a német támaszpontokat, a német páncélgránátosok több elszánt csoportja azonban roham-

csapatát alakulva, elhagyta állását és gyújtópáncélokot hajított az acélszörnyetekre, vagy robbanó töltényt dobott a kipuffogó csövekbe. Közben a bolsevista lovasság a gyorsfegyverek oldalozó tüzebe került. Ezeket a csekélyföldi csapatokat, amelyek elérték a mögöttes területet, motorkerékpáros lövészek felkutatták és megsemmisítették. Ugyanezen a szakaszon német csapatok ellentámadással elfoglaltak a bolsevistáktól egy helységet, amely két napja volt megszállva. Előzőleg a községért 40 óráig éjjel-nappal

MAI HŐSÖK

Egy honvédszázad és 13.000 orosz fogoly

(MASZLAY LAJOS SZÁZADOS HARCTERI NAPLÓJÁBÓL.)

1941 október 10.

Új feladat vár kerékpáros századunkra. A saporosjei orosz fogolytáborot vesszük át. Apollond havas eső és szélvihar; kiéhezett, lerongyolódott embertömeg; 9.000 fogoly. Nehéz és kegyetlen feladat ezt a tömeget fékentartani, de felkészülünk rá.

Október 11.

Az éjszaka legnagyobb része azaz tellett el, hogy az őrség a vissza akará csoportokat az épületekbe visszautazta. A legnagyobb igyekezettel sem lehet ezeket a szerencsétleneket kellő mennyiségű élelemmel ellátni. Az „Egysült tanácsköztársaságok” közel 180 nemzetiségű népe gyűlekezik itt. A világos, kékszemű, szomorú fehér orosztól kezdve a koromfekete szemű tatárig, mind itt van. A jóindulatot remegő félelem, de egyúttal az állati, sunyi kegyetlenség is sugárzik felénk az éhes, fáradt emberi szemekből.

Október 12.

A késő esti órákban még 4.000 foglyot hoztak 70 vasúti kocsiában, súlyos sebültek és betegek között. A havas eső napok óta tart. A fogolytábor minden épülete tömve és még ezeket is el kell helyezni. A vasúti kocsikat a kirakodáskor átkutadjuk. Az egyik súlyos beteg alatt, a szalmába rejtve egy orosz gépfegyvert és sok lőszert, valamint 16 kézigrándót találtunk. A kocsiában levő két egészséges orosz — kikerül a vallomásoknál kiderült, hogy veszedelmes komisszárok — méltó büntetésüket megkapták.

A kelelázslai foglyok között voltak olyanok, akik nem tudták kicsoda Sztalin és fogalmuk sem volt, kik ellen harcolnak. Inkább az állathoz, mint emberhez hasonlítanak. Szemükben értelmetlen tompa fény bujkál. Sokukból egy szót sem lehetett kiérteni. Sunyi, alamusti szemük csak akkor villant fel, amikor élelmet láttak.

Egész éjszakán át zúgott, mozgott a hatalmas tömeg. Egy falat ételért egymást verték agya-főbe. Nagy feladat volt rendben tartani őket, de honvédek elvégezték. Igaz, sok volt benne a szerencse is! Ugyanis a magyar ember rossz fogolytábor. Nem tud elég kegyetlen lenni ezzel az állati, fegyvertelen tömeggel szemben. Pedig derék honvédek nem is sejtették milyen veszedelemben vannak a kiéhezett tömegben, amikor álig felfegyverzetlen közöttük a rendet fenntartották. A tömegben járva, az egyes embert ha elsodorják és elesik, menthetetlenül eltaposák. Itt nincs helye a gyengeségnek, részvételnek, ha nem kegyetlen s nem elég erőteljes a honvéd, úgy saját életéért fizet érte.

Október 13.

Egész éjjel hóvihár dühöng. Parancsot kaptunk, hogy a foglyokat Saporosjéről Novomoszkovszkon át a Dnyeper keleti partja mentén, Dnyepropetrovskba vigyük. 160 km. ut gyalogmenetben. A feladatot öt nap alatt kell végrehajtani, 13 ezer orosz fogoly, egy század honvéd, csekély élelem és itéletidő! De a magyar fiúk ezt is megoldják. Náppal tömeget kísérrünk, éjjel éberen őrködünk.

A parancs vétele után a német parancsnoksággal együtt kiválasztottuk azokat a foglyokat, akik kellőképp igazolták, hogy a falujukból kényszerrel hajtották el lövészárkok ásására. Ezek — ha a megszállott területen laktak — hazamehettek. Örömmel nézni a boldogságot, a hálás szemeket, amikor már csak a jövőjüket nézték bennünk. Egyedül maradtak ki, maguk közül a politikai biztosokat, komisszárokat, akikkel aztán külön foglalkoztunk.

Előkerült 4 magyar ember is, akik még a világháború alatt jutottak fogságba s kint maradtak. Segítségnkre voltak telmácsszolgálat, majd őket is falujukba engedték.

A foglyokból az átvizsgálás és elbocsátás után 12.000 maradt. Három 4.000-es csoportba osztva indultunk Sofijewka—Novomoszkovszkon át.

A foglyok csoportosításánál 38 orosz tiszt jelentkezett, hogy mert tiszt, a gyalogmenet helyett kocsit kérnek. A foglyok

vallomásából már értesültünk, hogy ezek pistollyal hajtották őket előre, saját szemüket pedig kímélték. A fogságba esés előtti rendfokozati jelzésüket tesztelték.

Egyik 30 év körüli tisztet kérdeztük, milyen rangja van? Azt válaszolta százados. A többiek is megnevezték rendfokozatukat. Arra a kérdésre, hogy miért vették le a rendfokozati jelzést, azt válaszolták: félték a rosszabb bánásmódtól. Természetesen azt feleltük, ha nem voltak büszkéik tiszt rendfokozatukra és nem volt bátorságuk felelősséget vállalni, úgy most sem kívánhatják, hogy más elbírálásban részesüljenek; a legénységgel együtt maradnak. Gyűlölködő pillantással vették tudomásul.

Hétfőn nyílik meg a Magyar Bolt alagsorában a vásárcsarnok

KOLOZSVÁR, január 20. Kolozsvár város polgármesterének rendelkezése folytán a város vásárcsarnokot létesít a Kosuth Lajos-utcai Magyar Bolt, volt Szórá helyiségének alagsorában, amely azelőtt raktárhelyiség volt. A Közföldi Szövetkezettől bérbevett helyiség természetesen jóval kisebb méretekben, ugyanazt a célt szolgálja kívánni, mint a budapesti vásárcsarnok. Január 25-én, hétfőn nyílik meg Kolozsvár város új vásárcsarnoka, melynek tisztá, higiénikus helyisége a közönség igényeinek kielégítését szolgálja. A közönség kényelmes és fedett helyiségben jut hozzá maximális árban zöldségterméshöz, élelmiszerekhez, baromfihoz, tojáshoz és tejtermékekhez. Ezeknek a cikkeknek a

16 női fogoly is különleges elbánást kapott. Arra a kérdésre, hogy miért fogták meg őket, az egyik felelt, hogy őle nem harcoltak, hanem ápolónők. Hat közülük igazolta is azt, hogy a sorbesült foglyokat szakszerűen ellátta. A többi azonban nem tudta igazolni s mert fegyverrel férjéimódra férfiak ellen harcolt, elvesztette a gyengébb nemek jogait. Így az ut felét gyalog tették meg, de azután kimerülésük miatt a 6 előbbi nő mellé szekérre ültették.

Október 19.

A kemény 6 nap elmúlt. Naponta 25—30 km. utszakaszt tettünk meg. Egyik éjszaka 6 fogoly szökést kísérelt meg. Honvédek körül fogták s amikor a felszólítás ellenére ismét futni akartak, agyonlőtték.

A dnyepropetrovskai fogolytábornak 6 kivételével a fogolyzárlatmányt átadtuk.

K. F.

Kanonok beiktatás Nagyváradon

NAGYVÁRAD, január 20. Kedden délután ültették be ünnepélyes keretek között a nagyváradi székesegyházban dr. Lindenberg János nagyprépostot, dr. Luttor Ferenc kanonokot és Follmann Géza címzetes kanonokot. A beiktatást dr. Némethy Gyula kanonok végezte. A beiktatás után Te Deum volt. A beiktatás után dr. Luttor Ferenc, aki Magyarország szentszéki szövetségének jogtanácsosa, visszatért Rómába.

Három új tudósbeteggondozó létesül Biharmegyében

NAGYVÁRAD, január 20. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága kedden délutáni gyűlést tartott, amelyen dr. vitéz Nadányi János alispán előterjesztette az érmiályfalvi, margittai és székelyhídi tudósbeteggondozók létesítésének ügyét. Miután a felsőbb jóváhagyás megtörtént, az egészségügyi intézmények felé alá hozatalának már nincsen akadályai. A három tudósbeteggondozót egyidőben állítják fel és azokban elsősorban szegénysorsú tudósbetegeket helyeznek el. A tudósbeteggondozók létesítéséhez szükséges összeg az „Erdélyi” akcióból gyűlt össze. Az alispán előterjesztésére azután a törvényhatósági bizottság döntött a finn hadiárva gyermekek segélyezése ügyében. A bizottság elhatározta, hogy a finn hadiárva segélyezésére a megye 800 pengőt adományoz és küld a női tábor révén Finnországra.

RÖVID KÜLFÖLDI HIREK

SZÓFIA, január 20. (MTI.) Boris király bucsukihallgatáson fogadta a távozó Krenski német altábornagyot. RÓMA, január 20. (DNB—MTI.) Mint hivatalosan jelentik, Albániában kedden új kormány alakult. Miniszterelnökké és ideiglenes belügyminiszterre Ekrem Libokovát nevezték ki.

ANKARA, január 20. (Stefani.) Kairóból jelentik, hogy a brit hatóságok több egyiptomi személyiséget, köztük a sportszövetség elnökét, letartóztattak. Letartóztatták még több nacionalista képviselőt, akiket azzal vádoltak, hogy angolelleses érzelmeiket táplálták.

ROMBOLÓ BANDÁK TEVÉKENYKEDNEK SZIRIÁBAN

ANKARA, január 20. (MTI.) A Stefani-iroda jelenti: Szíriában és Libanonban a romboló cselekmények egyre szaporodnak. Egy fegyveres banda elvágta a telefonvezetékét Baida, a névleges libanoni kormány székhelye és Beyrouth között. Magukkal vitték több ezer méternyi telefonhuzalt és a telefonpóznákat felgyújtották. A csendőrségnek nem sikerült a roncsolókat kézrekeríteni.

HARCTERRE INDULÓ HONVÉDEKET BUCSUZTATOTT HAJDUBÖSZÖRMÉNY

HAJDUBÖSZÖRMÉNY, január 20. (MTI.) Hajduböszörmény város közönsége meleg szeretettel bucsuztatta egyik harcterre indult katonai egységet.

A KETTŐVEL KEZDŐDŐ TÁBORI POSTÁK FORGALMA EGYELŐRE SZÜNETEL

A m. kir. honvédvezérkar főnöke úgy rendelkezett, hogy a postahivatalok 2-vel kezdődő tábori postaszámokra átmenetileg ne vegyenek fel csomagokat azért, mert részint a mozgó hadműveletek, részint a kedvezőtlen időjárás (hóviharak) miatt a tábori postaküldeményekben beállott további torlódást csak így lehet elkerülni.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

AZ ERDÉLYI PÁRT HIREI

Befejezés előtt áll a „bunker”-ügy

NAGYVÁRAD, január 20. Az Erdélyi Párt parlamenti csoportjának közbenjárására a honvédelmi miniszter annakidején a kolozsvári hadtestet kijelölte arra, hogy a sokat emlegetett román védőerőket, az ugynevezett bunkerek ügyében a vizsgálatot lefolytassa. A hadtest intézkedésére már az elmúlt esztendőben megalakult a vizsgálóbizottság és elbírálta az erre vonatkozó kérelmeket. Tekintettel arra, hogy több ügyben kiszállás vált esedékessé, a bizottság úgy döntött, hogy a pótlásra váró kérvényeket a helyszínen vizsgálja felül. Erre a kiszállásra hétfőn került sor, amikor a bizottság felkereste Asszonyvásár, Székelyhíd, Bihardiosz, Biharfélegyháza, Paptamási és Biharszentandrás községeket és ott a község előljáróságának és a bunkerek tulajdonosainak bevonásával és meghallgatásával kiegészítette a hiányzó kérelmeket. A bizottságban az Erdélyi Párt megbízottja is részt vett. Az Erdélyi Pártot úgy a Nagyváradon tartott üléseken, valamint a helyszíni szemle után dr. Szabó Lajos református lelkész, a párt helyettes főtitkára képviselte. A bizottság most már elkészült nagy és felelősségteljes munkájával. Jegyzőkönyvét kedden felterjesztette a hadtestparancsnoksághoz, úgyhogy minden remény megvan arra, hogy a sokat emlegetett bunker-ügy, melyet az Erdélyi Párt sürgetésére és közbenjárására a honvédelmi minisztérium sok megértéssel tett magáévá, rövidesen befejeződik és a kárt szenvedők hozzájutnak illetményeikhez.

BEKE ÖDÖN ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ BESZÁMOLÓJA SÓFALVA KÖZSÉGBEN

BESZTERCE, január 20. Január hó 17-én, vasárnap Beke Ödön képviselő, az Erdélyi Párt besztrecenaszódmegyey elnöke Gran Albin alelnök, Sárkány Ferenc főtitkár és dr. Antal Ferenc szerkesztő társaságában a közeli Sófálva községbe látogatott el, ahol az Erdélyi Párt tagozati ülésén képviselői beszámolót tartott. Este 7 órakor az iskola zsufalág megtelt nagytermében, Máthé István ref. lelkész, tagozati elnökkel az élén, mintegy 250 ember fogadta a kiküldötteket. A párt sófalvai tagozata igen értékes és magas színvonalu kulturelőadással kötötte egybe a beszámolót.

A sófalvai magyar dalkör a „Hiszkegyet”, majd azt követően a Magyar viszhangot énekelte el, majd Bereczky Margit Reményik Sándornak a Legszébb szó című költeményét szavalta el komoly felkészültséggel. Máthé

István ref. lelkész, tagozati elnök üdvözlő beszéde következett ezután, aki beszédében rámutatott arra az őszinte és komoly munkásságra, amit az Erdélyi Párt a vármegye magyarsága érdekében már eddig is kifejtett és arra kérte a megjelent kiküldötteket, hogy a jövőben is ugyanezzel a szeretettel és érdeklődéssel kísérjék a sófalvai magyarság sorát.

Ezután Pásztor Sándor levantevezető szavalata következett, majd Beke Ödön tartotta meg beszámolóját.

Beke Ödön több, mint egyórás beszédében rámutatott mindazokra a sorsdöntő társadalmi, gazdasági, kulturális és politikai kérdésekre, amelyek a mai magyar élet homlokterében állnak. Beszámolt az Erdélyi Párt munkásságáról, a kormánypárthoz való viszonyáról és azokról a már részben megvalósított célkitűzésekről és még ezután megvalósítandó tervekről, amelyek a párt vezetőségét foglalkoztatják. Rámutatott arra, hogy az ország ma akív résztvevője az új Európa megvalósítása érdekében folytatott világháborúak és ez a körülmény az ott honmaradtakról is megkülönböztetett áldozathozatalt követel. Vázolta azokat az eredményeket, amiket a kormány a jobb magyar jövő érdekében már eddig is elért.

Rámutatott a magyar élet építő szellemére, ami már a közutak feljavításában, a középületek rendbehozatalában, új vasúti hálózatok kiépítésében is megnyilvánul. Foglalkozott az ipar és kereskedelem átváltásának és megsegítésének a kérdésével, a mezőgazdaság megsegítésére megszavazott egymilliórdos kölcsönnel, a zsidókérdéssel, a földreform kérdésével, az iparrevízió ügyével és rámutatott arra a komoly és őszinte szociális megsegítésre, amit a kormány az Oncsán és más intézményeken keresztül juttat el a megfelelő helyre. Végezetül kül- és belpolitikai kérdéseket ismertette, a szöványproblémákat tárta fel és a belső front összefogására hívta fel a jelenlevőket.

A nagy érdeklődéssel hallgatott beszámoló után a képviselő meghallgatta a különféle kívánságokat és panaszokat, amelyek közül főként a lábbeli, ruházati, szappan és zseirellátási hiányosságok szerepeltek. Igéretet tett, hogy illetékes helyen el fog járni a megfelelő orvoslás érdekében.

Az estély bezárójául a dalárda a Rákóczi indulót, a Székely Himnuszot, majd a közönség a nemzeti Himnuszot énekelte el.

Moszkva utasítására

Magyarország alkotmányának és mai társadalmi rendszerének megsemmisítésére szervezkedtek az erdélyi kommunisták

Életfogytiglani legyházra ítélte a honvédtörvényszék Kohn Hillel kolozsvári ügyvédet — Tovább folytatja Budapesten a kolozsvári törvényszék a nagyarányú erdélyi kommunista bünper tárgyalását

BUDAPEST, január 20. Több mint egy hete tárgyalja már a kolozsvári törvényszék ötöstanácsa dr. Zaán Endre táblabíró elnökletével a pestvidéki törvényszék épületében az erdélyi kommunista pert. Eredetileg 662 egyén ellen indult meg az eljárás. Ezeknek egy csoportját, dr. Kohn Hillel kolozsvári ügyvédet és 115 társát a honvédezerkar főnökeinek bírósága vonta felelőségre.

Kohn Hillel hűtlenség büntetéseért életfogytiglani fegyházra, a többiek pedig súlyos fegyházbüntetésre ítélték.

A pestvidéki törvényszéken folyó főtárgyalásnak 87 vádlottja van. A vádirathoz kitérőleg a romániai kommunista párt által kezdeményezett szervezkedés folytatásaként, amikor a bécsi döntés után Erdély egységes felszabadult, két kolozsvári ügyvéd, dr. Kertész Rezső és Kohn Hillel dr. továbbköltötte a bukaresti központ megbízásából a szalakat. Tervüknek megnyerték Szabó Juliánna 27 éves leányt, a kolozsvári Dermata cipőgyár munkásnőjét. A visszatért Erdély nagyobb városaiiban ugynevezett tanyai kerületi központokat alakítottak, amelyekhez megyei és helyi szervezeteket építettek ki és a már ismert sejtrendszer alapján kezdték meg a munkát. Az elsőrendű vádlott Szabó Juliánna töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy 1937-ben lett a romániai kommunista párt erdélyi szervezetének tagja, majd később tartományi titkárként működött. Azt akarták elérni, hogy az állam ismét védtelenül ki legyen szolgáltatva és belső akcióval, továbbá a szovjet hadseregtől remélt külső támogatással Magyarország átkotmányát és az annak alapján kifejlődött társadalmi rendet teljes egészében megsemmisítsék és az ország népének vezetését idegen nemzetközi szertől függő diktatúra kezére juttassák.

Vallomásában Szabó Juliánna elmondotta, hogy Kertész Rezső és Kohn Hillel áldozata. Ők szervezték be a pártba, de inkább azzal tette tönkre az életét, hogy Is-ten és templom nélkül élt.

Nemes József 29 éves marosvásárhelyi szabómester kihallgatására került ezután sor.

Ő a márosvői famunkások között intézte a szervezést.

A kommunista mozgalom ismert fegyverével, a bérharccal próbált elégedetlenséget keltetni. Nemes is azzal védekezett, hogy Kertész Rezső vette rá a mozgalomra való részvételre. Nemes a továbbiakban előadta, hogy 1940 novemberében Kertész értekezletre hívta össze az erdélyi tartományi bizottságot. Ugy döntöttek, hogy felveszik a kapcsolatot a komintern moszkvai központjával, hogy az közvetítse a Magyarországon feltételezett kommunista szervezethez való csatlakozásokat. Kertész javaslatára kimondták, hogy küldöttséget menesztnek Moszkvába. Ennek vezetését Kertész vállalta, mint az erdélyi szervezkedés tartományi vezetője és mint az értelmiségi elemek képviselője. Rácz Gyula a parasztságot, Nonn György az ifjúságot képviselte a küldöttségben. Ő maga pedig az ipari munkásságot. Körösmezőnél hegyi ösvényeken egy ruszin fiatalember 400 pengő lefizetése ellenében átvette őket a határon.

A szovjet katonák egy ablaktalan, sőt raktárhelyiségbe csuktak bennünket — mondotta — és csak több óra múlva vezettek egy tiszthez, ahol elmondtuk több más sejtésével, hogy Erdély magyarországi részének kommunista pártvezetői vagyunk és Moszkvába akarunk menni. 25 napig voltunk őrizetben, végül aztán szuronyos örök kíséretében Moszkvába szállítottak, ahol egy vasrácsos ablaku szobába vittek figyelmeztetve, hogy ne

kísérjük meg a helyiség elhagyását. Három napig ültünk itt, amikor megjelent egy szovjet biztos román tolmács kíséretében. Kertész előadta utazásunk célját, mire a szovjet biztos reánszolt: miért nem várakoztok odahaza. A magyarországi központ után is megkapták volna a megfelelő utasításokat. Aztán könnyelműségnek minősítette vállalkozásunkat, megjegyezve, hogy a jelenlegi kifogástalan diplomáciai viszonyt a Szovjet-Unió és Magyarország között ennek a vállalkozásunknak a leplezése veszélyeztetné. Utána négy hétig tartózkodtunk Moszkvában, majd egy lefüggönyözött ablaku vonatra kerültünk és anélkül, hogy Moszkvából bármit is láttunk volna, a magyar határra szállítottak. A Körösmező felé eső határnál újra kikutattak bennünket a szovjet katonák, majd egy tiszt a hóban lerajzolta előttünk az utat, hogy merre kell mennünk. Sikerült is átjutnunk Körösme-

zőre. Általános utasításként azt hoztuk magunkkal, hogy legális keretek között működő munkásszervezetekbe, különösen a szociáldemokrata szakszervezetekbe kell az összes párttagoknak belépni, a szervező és agitációs munkát azon belül folytatni és lehetőleg a vezető szerepet is a kezünkbe keríteni.

Nemes a továbbiakban előadta, hogy a felszabadult Erdély nagyobb városaiban titkos nyomdákak rendeztek be és ezekben készítették a bünjelként lefoglalt röpiratokat. Vallomását így fejezte be: nagyon megbántam, amit tettem. Kertész Rezső használt fel engem és társaimat eszközül arra, hogy valamennyiünket cserben hagyjon. A per nagy anyagára való tekintettel, a tárgyalás Budapesten még több hétig fog tartani, azután Kolozsvárra, Marosvásárhelyre, Szatmárnémetibe és Máramaroszigetre utazik a kolozsvári ötöstanács a bünügy további tárgyalására.

Utolsó pillanatig bizott megmentésében Darlan gyilkosa

STOCKHOLM, január 20. (MTL.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti: Mint az Aftonbladet egyik londoni tudósításából kiderült, Darlan gyilkosa Bonnier de la Chapelle azt hitte, hogy nem fogják kivégezni. Amikor a kivégzés helyére vezették, azt hitte, hogy vaktöltéssel fognak rálőni. Mint az Aftonbladet londoni levelezője a továbbiakban közli, Bonnier de la Chapelle vallatásakor vonatkozott a feltett kérdésekre válaszolni. Csak egyetlen alkalommal hátszort rajta az izgalom jele, amikor közölték vele, hogy Darlan csak megsebesült és talán még

megmenthető. „Tehát nem sikerült! El fognak lőni!” — kiáltott fel. A gyilkos akkor sem mutatta az izgalomnak legesélyesebb jelét sem, amikor hadbírók elé állították. Amikor a halálos ítéletet meghallotta, kijelentette, hogy nem fogják végrehajtani. Amikor a kivégzésre vezették, azt mondta, hogy a katonák csak vaktölténnyel fognak rá tüzelni. A karácsony második napjának hajnalán történt kivégzésnél csak kevés tanu volt jelen. Bonnier de la Chapelle az utolsó pillanatig meg volt győződve arról, hogy meg fogják menteni.

Második „Kenyeres-Kaufmann ügy” pattant ki Budapesten

Leleplezték a kalandos multu zsidó szélhámost

BUDAPEST, január 20. A főkapitányságra feljelentés érkezett dr. Bencsik Zoltán, a Bőrközpont személyzeti osztályának vezetője ellen. A feljelentés szerint

Bencsik Zoltán csak felvett neve egy zsidó szélhámosnak. Bencsiket előállították a rendőrségre, ahol elmondotta, hogy szatmári zsidócsaládból származik, valódi neve Schulhof Tibor.

Állítása szerint meggyőződésből 1914-ben áttért a katolikus vallásra. Az első világháborúban kétszer megsebesült, de második sebesülése után megszökött és mivel mint szökött katoná ellen körözést adtak ki, hogy ne találjanak rá, felvette a Kálmán Jenő nevet. A világháború után, mint dr. Kálmán Jenő Budapesten jogi személynémet nyitott, 1919-ben házasságot kötött Berger Erzsébettel.

1923-ban felülvizsgálták iratait s kiderült, hogy jogvégzettségét nem tudja igazolni, ezért a büntetés elől Nagyváradra szökött.

Állítása szerint ekkor elvált feleségétől, 1925-ben Debrecenben tünt fel, ekkor szerzett dr. Bencsik Zoltán névre iratokat. Keresetlevelet és jogi diplomát. Itt megismerkedett egy nővel, akivel másodszor is házasságot kötött, holott első feleségétől nem vált el.

Debrecenben az Elektrolux villamossági r. t. főnöke, a Phoenix biztosító és a Magyar Élet és Járadék biztosító fiókjainak a főnöke volt. 1930-ban Csongrádon a villanylevel igazgatója lett. 1936-ban Közérdek címmel lapot alapított, amelyben a közéleti férfiak ellen is többször támadást intézett.

Második házassága alatt is háztartásában élt első felesége, Berger Erzsébet, akit mint hűgát, Bencsik Zsuzsát, tartott el. 1941-ben első felesége meghalt és keresztény temetőben, a katolikus vallás szerint temettette el. Ebben az évben Budapestre költözött.

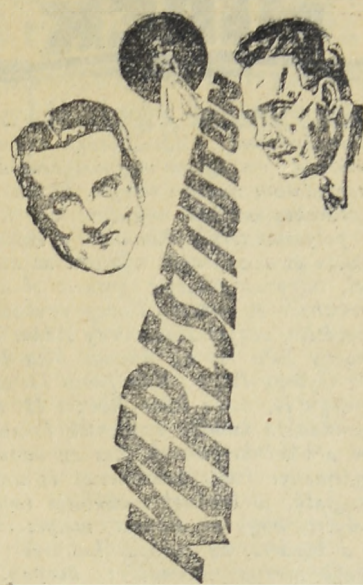
A Magyar Bőripárti Nyersanyag Beszerző és Elosztó Rt. személyzeti osztályának vezetője lett.

Itt többször felszólították, hogy igazolja származását. Emiatt folyton idegeskedett, összeférhetetlen lett, ezért 1942 októberében állásából elbocsátották. Ekkor hosszú életrajzot készített saját magáról és átadta ügyvédjének azzal, hogy tegyen ellene feljelentést. Ez azonban már későn történt meg, mert időközben más feljelentés érkezett a rendőrségre. Élettörténetében elmondja azt is, hogy

1923-ban, amikor már régen a katolikus vallást követte, egy budapesti női kereskedelmi iskolában zsidó hittanra oktatta a növendékeket.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy Schulhof Tibor Bencsik Zoltán budapesti ügyvéd iratait szerezte meg, akinek nevére Debrecenben italmérsi engedélyt kért, de a vállalkozás időközben megszűnt és az iratok másolatai Schulhofnál maradtak. Schulhof Tibort kihallgatása után átkísérték az ügyészség fogházába.

Pénteken ülésezik a 36 tagu országos bizottság. A 36 tagu országos bizottság 1943 január 22-én, pénteken délelőtt 11 órakor a képviselőház miniszterelnöki tanácstermében ülést tart. (MTL.)

Bemutatja ma a Corvin

A szereplő gárda:

Tolnay Klári,
Ajtay Andor,
Somlay, Perényi,
Orsolya Erzsé,
Ladomerszky Margit,
Sennyei Vera,
Lánczy Margit,
Szemere Vera,
Vizi Béla.

Jegyeket 3 napra előre is kiszolgált az elővételi pénztár egész napon át. Vasárnap d. e. 11 órakor külön előadás számozott helyekkel. Nagyothallóknak díjtalan fejhallgató.

Bírósg elé került a fondorlatos marhakereskedő

KOLOZSVÁR, január 20. (Az Ellenzék munkatársától.) Különös ügyet tárgyalt tegnap a kolozsvári törvényszék egyes büntetőbírája. A vádlott Rozsnyai Lajos szucsági földműves és marhakereskedő, aki ellen kétrendbeli csalás büntetése miatt indított az ügyészség eljárást. A vádirat szerint Rozsnyai Lajos 1941 augusztusában Kiss János kolozsvári iparosnak 414 pengőért eladott egy meddő tehenet, amelyért 150 pengő előleget vett fel. A vevő még a vásártéren megmutatta a tehenet szakértő gazdáknak, akik megállapították, hogy a tehen nem ad tejet. Kiss János ekkor hiába kérte vissza az előlegül adott 150 pengőt, Rozsnyai Lajos, aki mellesleg budateltki illetőségének vallotta magát, nem volt hajlandó a pénzt visszaadni.

A második eset ehhez hasonló és még 1941 december havában történt. Akkor ugyanis Rozsnyai Lajos Babos János szintén kolozsvári iparosnak adott el egy tehenet 700 pengőért. Erről a tehenről is kiderült, hogy meddő és nem ad tejet. Rozsnyai, aki ezúttal gyalui lakosnak vallotta magát, nem volt hajlandó a száz pengő előleget visszaadni.

A tegnapi tárgyaláson csupán a vádlott jelent meg, aki tagadta bűnösségét. Nem ismerte be, hogy fondorlattal igyekezett rászedni a két vevőt. Miután a tanúk nem jelentek meg a tárgyaláson, a törvényszék elnapolta a tárgyalást és elrendelte az igazolatlanul távolmaradt tanúk elővezetését.

Drágított-e a cukorkagyáros

KOLOZSVÁR, január 20. Özvegy Polaries Józsefné, a Szent István-ut 47. sz. alatti cukorgyár tulajdonosa és néhány kolozsvári fűszerkereskedő árdrágítás miatt került a törvényszék uszorabírósága elé. A vádirat szerint Polaries Józsefné múlt év március havában a cukorkauzemben készített olasz halvát a megszabott kilogramonkénti 3.36 pengős ár helyett 4.50 pengőért adta kilogramonként 96 kolozsvári kiskereskedőnek. A kiskereskedők közül három ellen indított ugyancsak árdrágításért eljárást az ügyészség, mert állítólag drágábban adták tovább a halvát a megengedett árnál.

A törvényszéki tárgyaláson a három kiskereskedő ellen az ügyész eljettette a vádat, mert kiderült, hogy nem követtek el árdrágítást, özvegy Polaries Józsefné ügyében pedig bizonyításkiegészítést rendelt el a törvényszék és a tárgyalást elhalasztotta.

HIREK

JÖVŐ NEMZEDEK ASZEBB JÖVŐERT.

A Kormányzóné Öfömlétsága felhívása mindenütt az országban megmozgatta a magyar társadalom minden rétegét. Ennek újabb bizonyítékaként ma megjelent dr. Kelecy Tibor polgármesternél Rimanóczy Adám V. gimnazista és 100 pengőt nyújtott át azzal a kéréssel, hogy az összeget juttassa el a Vöröskeresztnek. A jelentős összeg egy színelőadás bevétele, melyet Rimanóczy Adám V. o., Rimanóczy Béla II. o., Akoncz Béla II. o., Akontz György IV. o., Kiss János II. o., Fejér György II. o. és Réné Róbert II. osztályos gimnazista tanulók rendeztek és ajánlottak fel a Vöröskeresztnek. Ezt az adományt a polgármester hálás köszönettel és azzal a megnyugtató, jó érzéssel továbbítja rendeltetési helyére, hogy az áldozat, melyet zömveidünk a házáért, az európai kultúráért és a boldogabb magyar jövőért hoznak, nem hiábavaló, mert a belső fronton még a legifjabbak is megteszik kötelességüket azokért, akik életüket és vérüket áldozták.

OLASZORSZÁGBAN ELTILTOTTÁK A RÁDIÓKÉSZÜLÉKEK GYÁRTÁSÁT. Rómából jelentik: Január 16-tól kezdődőleg a háború végéig az általános szükséglet fedezésére szolgáló rádiókészülékek gyártását Olaszországban eltiltották. A haditermelés állami feladata csak egy bizonyos kontingens gyártását engedélyezheti, azaz csak 1943 augusztus 31-ig bezárólag. Rádiókészülékek eladása is tilos, kivételt képeznek azonban az állami közigazgatási hivatalok és az új rádióelőfizetők.

MEGYILKOLTÁK A GÁTORT. Apatinből jelentik: Lehmann Ferenc 39 éves apatinsondi ármesterítő társulati gátör hűfőn délután szolgálati útjára indult. Miután a késő esti órákban sem tért vissza, keresésére indultak és az órházról 500 méternyire az erdőben meggyilkolva találták meg. Ismeretlen tettesek fejsejével agyonfojtották. A nyomozás megindult.

Egyetem-mozgóban

Egy szív megáll

előadásainak utolsó napjai

CSÜTÖRTÖKÖN LESZ AZ IPARTES-TÜLET ÉS AZ IPAROSEGYLET ISMER-TERJESZTŐ ELŐADÁSA. Mint a már közöltük, a kolozsvári ipartestület és a kolozsvári iparosegylet ismeretterjesztő előadást rendez. Az előadást csütörtökön délután 6 órakor tartják meg az iparosegylet Mátyás király-téri székházának nagytermében. Az előadás kiemelkedő pontja lesz Almay Béla vezérkari ezredes előadása, aki az időszerű kérdésekről beszél. Az elnöki megnyitót Rácz Mihály főrendiházi tag, az iparosegylet elnöke mondja, az ipartestület és az iparosegylet együttműködéséről Demeter Ferenc ipartestületi elnök beszél, György Dénes gimnáziumi tanár erdélyi költők verseit adja elő s énekszámokkal az iparosegylet dalkara fog szerezni. Az egyes számokat Lengyel Albert iparosegyleti alelnök vezeti be. Az előadás díjtalan és minden iparos és az iparosok hozzátartozóit szívesen látja.

RIASZTÓPISZTOLLYAL MELLBELŐT-TE MAGÁT A FIATAL TANONC. Parázs riadalom támadt kedden délután a vasúti tanoncotthonban. Az egyik helyiségben a csendes délutáni órákban egyszerre csak revolverlővé hallatszott, mire riadtan rohantak a helyszínre a tanoncotthon lakói s ugyanakkor az egyik társuk, Gábor László 17 éves lakatosinas, nyilván az ijedségtől, mellét szorongatva, segélyt kérve támogett kifelé. Társai azonnal értesítették telefonon a mentőket, akik kiszálltak a helyszínre s csakhamar megállapították, hogy szerencsére nem történt komoly tragédia, mindössze Gábor László egy riasztópisztollyal mellbelőtte magát s a lövedék könnyebb természetű égési sebeket okozott. A mentőorvosok elsősegélyben részesítették s megállapították, hogy sebesülése nem annyira súlyos, hogy kórházba kellene szállítani.

KÉT HÓNAPRA ÍTÉLTÉK AZ ORGAZ-DAT. A kolozsvári törvényszék mos. tárgyalta Takács Miklós vásári árus bűnügyét, aki ellen a királyi ügyészség orgazdaság miatt indított eljárást. A vádirat szerint Takács múlt év május havában kilenczben vásárolt 1 pasból származó talpbőrt. A vádlott tagadta bűnösségét és jóhiszeműséget hangoztatott, de a bizonyítási eljárás során beigazolódt, hogy a gondatlansága, Diró Lajos dr. egyes bűntetőjogi a bizonyítási eljárás s perbeszédék bevezetése után jogerősen kéthavi fogháza ítélt.

Megjött a várva-várt világfilm!!!

Bemutatja mai kezdettel az

ÁRPÁD FILMSZ NHÁZ

LIDÉRCFÉNY

Pazar felvételek! Ragyogás! Káprázatos jelenetek!!!

A filmek királya! Minden idők leghíresebb színes filmje. Az egyszerű talusi lányt csábítja a nagyváros ragyogása, de ott csak csalódás ér. — Főszerepben: KRISTINA SÖDERBAUM, EUGEN KLÖPPER és PAUL KLINGER. Rendezte: Veit Harlan, a „Jul Süß“ rendezője. Előadások minden nap 3 órától. Je. yelövélet mind n nap délelőtti 11 órától.

Vasárnap délelőtti fél 12 órakor matiné előadás!!!

A honvédevezérkar főnökének intézkedése a szabadságolt katonák visszatéréséről

A honvédevezérkar főnöke közli:

A szabadságos vonaton előállt torlódás levezetése érdekében a második hadsereg alakulataitól szabadságon levő honvéd egyének (tiszt, legénység) visszaszállítása január 18-tól 24-ig szünetel. Ezért akiknek szabadsága január 17 után jár le, azoknak a szabadságát 7—7 nappal meghosszabbítom. E szabadsághosszabbítás vonatkozik azokra a második hadseregbeli honvédek egyénekre is, akiknek szabadsága január 17 előtt járt le, de hely hiányában elindulni nem tudtak, hanem a budapesti rendészeti és katonagondozó állomásparancsnokságtól január 18-ra és a következő napokra kaptak helyjegyet. Ezek elszállítása előreláthatólag január 25-én kezdődik. Nehogy azonban újból is torlódás következzen be, a második hadseregtől szabadságon levő honvéd egyének gondosan figyeljék a következő napokon a rádió 7 órai, 14 óra 30 perci és 18 óra 50 perci híreit, mert abban esetenként közöljük, hogy mely napra szóló hely-jeggyel

rendelkezők, valamint az eredeti szabadság lejáratát napjait figyelembe véve, kik lesznek naponként Budapestről és a közbeeső állomásokról a hadsereghez elszállítva. Akiknek szabadsága valamilyen szolgálati ügy elintézésével kapcsolatos, azokra a szabadsághosszabbítás nem vonatkozik, azok szolgálati megbízatásuk szerint járjanak el. A rádióközleményben foglaltaknak mindenki pontosan tegyen eleget. A keleti és a nyugati megszálló csoporttól szabadságon levő azon honvéd egyének (tiszt és legénység), akiknek helyjegyet a budapesti rendészeti és katonagondozó állomásparancsnokság január 18-tól 24-ig terjedő napokra már kiadta, kötelesek elutazás végett január 18 vagy január 19-én az említett parancsnokságnál jelentkezni. A többi keleti és nyugati megszálló csoporthoz tartozó szabadságos, akinek helyjegye nincs, aznap jelentkezzen elutazásra, amikor a szabadság lejártá után rendszeren indulnia kell. (MTI.)

Tóth golyószórós esete a vörös madárral!

Harmadik napja már, hogy minden délután pontosan három órakor motorzugás hallatszik a távolban és keletről mindannyiszor megjelenik egy tömzsi orosz repülőgép a ködös levegőben. Végigrepül az állásoknak egy-egy része felett, néha egészen alacsonyra is lemerészkedik és egy-két kisebb bombát dob, meg géppuskázik is hozzá. Tulajdonképpen semmi különösebb kárt nem tudott okozni még a vörös madár, csupán Tóth honvédet, a második szakasz golyószórósát bosszantotta rettenetesen az eset. Szerencséje volt azonban mind a három alkalommal a vörösnek, mert mindig olyan helyeken csapott le véletlenül, ahol sem egy géppágyu, sem egy géppuska, sem egy golyószóró nem akadt hirtelen a kéznél.

„Ötven bagóba fogadjunk, hogy ha legközelebb erre jön a vörös madár — nem fog többé visszatérni!” — mondotta Tóth honvéd az ebédkiosztás közben a kellemesen melegre fűtött fedezékben a raj egyik emberének. Ötven cigareta ugyan óriási nagy tét a fronton má, de azért Kovács honvéd állta a fogadást, noha tudta, hogy Tóth bajtársa még otthon mesterlövész kinevezést kapott.

Kikészítették az ötven cigarettát és izgatottan leste már az egész szakasz a délutáni eseményeket. Tóth honvéd fél háromkor kissé hátrább ment a védőállás mögé egy magaslatra, két hü bajtársával, a két golyószórós kezeivel. Alaposan megalajozta a golyószórót is meg a 8 darab tárat is, amit magával vitt. Minden ötödik lövényt nyomjelző volt a tárákban. A légvédelmi állomány hamarosan fel is állították és háromnegyed háromkor az egész szakasz feszülten figyelte az égboltot. Percrenyi pontoszággal három órakor

lehetően hallani egész halkan az ég alján a motorzugás foszlányait, majd nemsokára az egybeolvadó berregés közepette megjelent a tömzsi masina. Csuda fölényesen jött — mintha csak előlított volna — éppen Tóth golyószórós álláspontja felé tartott. Egy nagy körrel elhúzott az állások felett, majd meredeken leereszkedve, megelőzte azt az állásrészt, amelyet éppen az izgalomban levő szakasz védett. Négy foszforeszik indult ki a vörös gép orrából amint eszeveszetten lőtte a fedezékek tetejét — persze eredménytelenül. Ekkor azonban Tóth golyószórós honvéd is működésbe kezdett — megvárta, amíg a masina pontosan szembe repül, hogy biztosabban találhasson. Azután megnyomta a sorozatbillentyűt és egy sűrű lövedékszóró töltött a vörös gép felé. A fénylő lövedékesikok pontosan telibetaláltak a gép orrát, amelyből hamarosan egy-két kis füstbajusz pöndöröddött ki. Meg akart lögni most már, a vörös madár, de nagyon alacsonyra merészkedett le. Mire megfordult volna, már sűrű, fekete füstszórt huzott maga után, azután óriási puffanással lehasalt az állások mögötti havas tarlóra.

„Négy tár elég volt neki!” — kiabálta messziről Tóth honvéd, amint az egész szakasz szaladt, hogy a vörös repülő most maga szedhesse ki a gépből. Mire oda értek, a gépvezető kiszállt a gépből és feltartott kezekkel közeledett feléjük. Csak egy kívánsága volt — mondta a tolmács — szeretné megnézni azt a fegyvert, amelyik olyan pokoli tüzet zúdított rá. Nem tagadták meg tőle ezt a kívánságot... mielőtt a fogolytáborba menne a szovjet pedig a többihez. Az ötven cigarettát pedig háromszor osztották, Tóth golyószórós és a két kezelője...

Arrese spanyol pártminiszter a Führer főhadiszállásán

BERLIN, január 20. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A Führer kedden fogadta Arrese spanyol pártminisztert. A fogadáson jelen volt Ribbentrop külügyminiszter és Borman birodalmi vezető, a pártkancellária vezetője is. A Führer hosszabb megbeszélést folytatott Arrese pártminiszterrel a Németország és Spanyolország közötti őszinte barátság szellemében. Arrese miniszter a Führer főhadiszállásán tett látogatása alkalmával felkereste Ribbentrop külügyminisztert.

A KOLOZSVÁRI REFORMÁTUS THEOLÓGIA igazgatósága tudatja, hogy a szünidő január 31-ig meghosszabbított. A kolozsváriak február 1—9-én lesznek. Kolozsvár, 1943 január 19. Igazgató.

HAZAUTAZOTT BERLINBŐL A HORVÁT PÉNZÜGYMINISZTER. Berlinből jelentik: Kosak dr. horvát pénzügyminiszter öt napi tartózkodás után kísérelével elhagyta a birodalmi fővárost. — Schwerin von Krossigk miniszter meleg szavakkal búcsúztatta a vendéget és örömenek adott kifejezést, hogy ez a látogatás hozzájárult a két baráti nép közötti kapcsolatok megszilárdításához.

KORÁBBAN KEZDIK A LÁTVÁNYOSÁGI ELŐADÁSOKAT BERLINBEN. Hétfőtől kezdve megváltozik Berlinben a színházak, mozik és zenei előadások kezdete. Ezután olyan korán kezdenek, hogy legkésőbb este 7 óra befeljeződjének.

Hiába fűti lakását, ha ajtaját, ablakát nem védi a

Windfix légzáró

Kapható: Boskovics Testvéreknél
Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 13.

Folyik a marosvásárhelyi közéleti tisztviselők kihallgatása

MAROSVÁSÁRHELY, január 20. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi törvényszék büntető tanácsa háromnapos szünet után tegnap folytatta a marosvásárhelyi közéleti tisztviselők hivatali vétkei tárgyalását. Tegnap a tanúk kihallgatásaira került a sor s elsősorban Szász Károly dr. aljegyzőt, a közéleti tisztviselő hivatal vezetőjét hallgatták ki. Vallomásaiban előadta, hogy 1941 november 15-én vette át a közéleti tisztviselő hivatal vezetését, amikor csak két tisztviselője volt. Az alkalmazott tisztviselőknek 80—120 pengő fizetése volt csak és ahogy jobb állásokat kaptak, a közéleti tisztviselő hivataltól eltávoztak. Verzár Sándor elsőrendű vádlott ellen csak névtelen feljelentések érkeztek s amikor felszólította a névtelen feljelentőket, hogy jelentkezzenek, a felhívásnak nem tettek eleget. Előadta, hogy amennyire lehetett, ellenőrizte a tisztviselők működését, de rendelkezéseket nem talált. Tanult, nem szentelhetett minden idejét a közéleti tisztviselő hivatalnak, mert egyidejűleg anyakönyvvezetőhelyettes is volt. Mikor a bűncselekmény kikapartant fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen, de nem rendelték el. Elmondta vallomásaiban, hogy a kenyérgépeket borítékba helyezve a pincében raktározták el s a borítékokra a jegyek számát Verzár jegyezte fel, aki igen pontos tisztviselőnek látszott. A kihallgatása két és fél óráig tartott. Utána Szász Károly balavásári jegyzőségét hallgatták ki, aki elmondta, hogy irodájában egyszer kétszáz cipőutalványt tartalmazó tömböt loptak el. Az ellopott szelvényeket Marosvásárhelyen értékesítették. A tárgyalást ma folytatják.

BOLDOGÁ AVATJÁK X. PIUS PAPÁT. Rómából jelentik: Mint a Vatikánvárosból jelentik, a rítusok kongregációja keddi ülésén hozzájárult ahhoz, hogy X. Pius pápa boldoggá avatási pere megkezdődjék. Az erre vonatkozó határozatot jóváhagyás végett XII. Pius pápa elé terjesztik.

ARAGONIT IRÓKÉSZÍTEREK, HAMUTÁLBAN KÖNYVTARTÓK remek kivételben kapható az „Ellenzék” könyvesboltban, Kolozsvár. Mátyás király-tér 3.

Ezentúl csak gyermekeknek szolgáltatnak ki vajot

Kolozsvár város vajellátásának biztosítása érdekében dr. Bikfalvi István tanácsos, a közellátási hivatal vezetője, Kárács József, a földművelésügyi minisztérium kolozsvári kirendeltségének főfelügyelője, dr. Csornay Jenő főispáni titkár kíséretében megjelent Mérésben, ahol megállapították a vajtermelés és szállítás lehetőségeit. Ennek eredményeként Mérés napjánként 140 kiló vajot szállít be Kolozsvárra. Ez a mennyiség természetesen nem fedezi a napi szükségletet, még ha a más községekből beszállított vajmennyiséget is figyelembe vesszük. Ezért a polgármester úgy rendelkezett, hogy minden 6 éves aluli gyermek hetenként 10 deka vajot kap, 6—12 év közötti gyermekek szintén 10 dekát kapnak orvosi bizonyítvány alapján. Miután a gyermekek vajellátása a legfontosabb, a közellátási hivatal az eddigi vajutalványai rendelkező betegek szükségletét úgy elégíti ki, hogy a kiutalt vajmennyiség helyett növényi olajat kapnak. Ezt a növényi olajat kiutalják mind azoknak a kereskedőknek, akik vajkiosztásra voltak kijelölve. Kereskedők tehát a jövőben nem fogadhatják el az eddigi vajjegyeket, amelyeket betegek részére utaltak ki, illetve vaj helyett növényi olajat szolgáltatnak ki. Amennyiben sikerül a Kolozsvárra beérkező napi vajmennyiséget felemelni, esetében is gondoskodás elsősorban gyermekek számára történik meg, mert ez esetben gyermekeknél a vajadagot 15 dekára emelik fel. Ezt az intézkedést mindenki megnyugvással veheti tudomásul, mert az a jövő nemzedék érdekében történik.

Új rendszer a kenyér- és lisztjegyek elszámolásánál

KOLOZSVÁR, január 20. A város közellátási hivatala új rendszert vezetett be a kenyér- és lisztjegyek elszámolásánál. Ezentúl kenyér- és lisztellátással megbízott kereskedők felelősek a beszállított jegyekért. Ellenként az eddigi rendszerrel, amely szerint a kereskedő jegyét a péknek szolgáltatotta be és ez volt közvetlen elszámolási viszonyban a közellátási hivattal. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy a visszaéléseket kizárják, illetve az ellenőrzést megszorítsák. A kereskedők sem lisztet, sem kenyeret nem szolgáltathatnak ki olyan jegyekre, amelyeknek a tulajdonosa és lakóhelye nincs feltüntetve, valamint beváltási idejüket elvesztett jegyekre sem. A kereskedő általában ismeri vevőköreit. De ha a legkisebb gyanúja merül fel, jogában áll igazolni a jegy bemutatóját. Amelyik kereskedő vét az erre vonatkozó rendelkezés ellen, azt a közellátási hivatal kizárja a közszükségleti cikkek árusításából. Ezenfelül az új akasrendelet alkalmas a módot ad a hatóságnak arra, hogy a közellátást veszélyeztető kereskedők üzlethelyiségét lefoglalja, illetve másnak jelölje ki.

KÁLLAY MIKLÓS KITÜNTETÉSE

A Szuverén Mátyai Lovagrend nagymestere, Chigi Albani herceg Kállay Miklós miniszterelnöknek a rend magisztrális nagykeresztjéért adományozta. A kitüntetés jelvényeit Caffarelli herceg, a lovagrend budapesti követe adta át, akit a miniszterelnök a lovagrend magyarországi tagozatának elnökeivel látott vendégül. (MTI.)

A KITARTÁS EREDMÉNYES

Az ezévi június eleji harcokban tüntette ki magát rendületlen bátorságával Halwzán Ferenc ővezető. 1942. június 4-én, amikor a szovjet csapatok elkezdett támadni a honvédek Jaffrossinovka melletti támpontjait, ez többször is gazdát cserélt. Halwzán ővezető három ízben ment ellentámadásba hősiességgel küzdve rajával. Utóbb, amikor egy elengedő gránát találatát a honvédszakasz ővövélyét, s a szakasz még sértetlenül maradt harcra kész emberei egy másik ponton fenyegető szovjet előretöréssel szállok szembe. Halwzán ővezető maga maradt vissza az ővövény helyén, s a szakasz még sértetlenül maradt harcra kész emberei egy másik ponton fenyegető szovjet előretöréssel szállok szembe. Halwzán ővezető maga maradt vissza az ővövény helyén, s a szakasz még sértetlenül maradt harcra kész emberei egy másik ponton fenyegető szovjet előretöréssel szállok szembe. Halwzán ővezető maga maradt vissza az ővövény helyén, s a szakasz még sértetlenül maradt harcra kész emberei egy másik ponton fenyegető szovjet előretöréssel szállok szembe.

INTÉZETEK és VENDEGLŐSÖK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű minőségű

vetemények és fajtalmák kaphatók:

Sárgarépa — — — — — 100 kg-ként P 30.—
Petrezselyem — — — — — 100 kg-ként P 60.—
Fajalmák — — — — — 1 kg-ként P 1.10-10l.

Fenti árak az raktár értendők.

Blasini Sándor Utóda

nagykereskedés, Mátyás király-tér 26. szám és

Fülöp Géza

nagykereskedés, Széchenyi-tér 19. szám.

A névtelen feljelentéseket papírkosárba dobják

Illetékes katonai hely közleménye

Illetékes katonai hely közli: Az utóbbi időben sajnálatosan elszaporodtak a névtelen levelek. Ismeretlenek, vagy álnév mögé bujók sorozatosan fordulnak a magyar katonai parancsnokságokhoz, meggyanúsítják, bevádolják a honvédség egyes tagjait, parancsnokait és bírálják a honvédség rendelkezéseit. A névtelen levélírás ellenkezik a magyar ember becsületes és nyílt szellemével. Ez az aljas eszköz eddig mindig távol állt a magyar ember jellemétől. Illetékes katonai helyen megállapítják, hogy a név nélküli kapott feljelentéseket nem veszik figyelembe, hanem papírkosárba dobják. Akinek panasz van, forduljon teljes névvel és címmel ellátott levélben, vagy pedig személyesen a legközelebbi katonai parancsnoksághoz, ahol panaszát kivizsgálják és ahol van alapja, megindítják a vizsgálatot. (MTI.)

Maximálják az árakat Romániában

BUKAREST, január 20. (TP.) Finescu tanár, a román gazdasági miniszter, abból az alkalomból, hogy a román kormány felvette a közvetlen kapcsolatot a román gazdasági élet vezetőivel, a román gazdaság legfőbb kérdéseiben állást foglalt és bepillantást engedett egyes területeken a román kormány jövő gazdaságpolitikájába. Kiindulva a nemrég létesített árfőkormánybizottság feladataiból, a miniszter annak szükségességét hangsúlyozta, hogy az árak új megállapításának folytatására szükség van. Sok áru kategóriában még egyáltalán nem állapították meg a legmagasabb árakat, más árukat pedig túlmagasan állapították meg, ennek következtében az egész árrendszer bizonytalanná vált, amiért is az árrendszer felülvizsgálása elkerülhetetlen. A miniszter különösen kiemelte, hogy a kormány az árak szabályozásában a legfontosabb feladatként fogja kezelni. A miniszter gazdasági miniszterként bejelentette, hogy a termelés fokozása érdekében új törvényt hoznak a gazdasági szabadság ügyében, különösen a büntetőjogi eljárást teszik szigorúbbá.

függésre s a legnyomósabban kijelentette, hogy a román valuta egészséges. Az árak új szabályozásának semmi köze sincs a valutához. A miniszter a továbbiakban megemlítette, hogy a behozatalban és a kivitelben is tervekbe vették a legszigorúbb ármaximálások végrehajtását, s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Románia számíthat a tengelyhatalmak támogatására. Általában az egész külkereskedelmi új fogják szervezni, azonban a belföldi gazdasági körökkel és a külfölddel a legközelebbi egyetértésben. Romániának mindenekelőtt óvakodnia kell attól, hogy elindítsa a külfölddel szemben az árak versenyt, mert az ilyen politika végso következményében a román gazdasági életnek ártana. Jogosnak látszik az a remény, hogy a következő évben az árcsere Románia javát fogja szolgálni. Finescu gazdasági miniszter végül bejelentette, hogy a termelés fokozása érdekében új törvényt hoznak a gazdasági szabadság ügyében, különösen a büntetőjogi eljárást teszik szigorúbbá.

Ehangzott az első ítélet a papír-bakancskészítő bűnszövetkezet perében

KOLOZSVÁR, január 20. (Az Ellenzék munkatársától.) Többször beszámoltunk arról a nagyarányú bakancshamisítási bűnügyről, amelynek elkövetője Mendel Farkas foglalkozásánálküli bádgoslegény, bűntársa pedig felesége volt.

Mendel Farkas, aki feleségével együtt eszmáitának,

az ócskapiacra összevásárolt bőrhulladékokból készített vásárolt disznóbőr-fel-sőrés egybedolgozásával papírtalpu bakancsokat készített.

Titkos műhelyében egy román nemzetiségű cipészegédes alkalmazott, aki néhány pengőért összerakotta a bakancsokat, melyek talpalását jórészt kemény papírból készítették. Ezeket az alig 15—20 pengő értékű, de kívülről egészen mutatós lábbeliket Mendel Farkas az öszen 35—40—45, sőt 50 pengőért árusította a hiszékeny falusiaknak, akik csak akkor jöhettek rá a csallásra, mikor egy-két napi viselés után átázott a bakancs és levált az egész talp róla.

A papírbakancskészítő bádgossegédes tavaly márciusban az ócskapiacra leplezték le a rendőrség emberei és úgy ellene, mint felesége ellen, aki a bakancsok árusításában szintén részt vett, megindították az eljárást. A zsidó házaspár hónapokig ült vizsgálati fogságban, miközben bűnügyüket a törvényszék egyes uszorabírája

tárgyalta, majd tekintettel az ügy nagy fontosságára és súlyosságára, s tekintettel az egyes uszorabíró korlátozott hatáskörére — az egyes uszorabíró ugyanis nem szabhat ki egy évnél súlyosabb fogság-büntetést —, a bűnügyet áttették a törvényszék uszoratanácsához.

A törvényszék hármas uszoratanácsa ugyancsak többször foglalkozott a bűnüggyel és a bizonyítási eljárás során Mendel Farkast és feleségét feltételeken szabadságra helyezték.

Legutóbb tegnap délelőtt tárgyalta a papírbakancsügyet a törvényszék uszorabírója Szabó András dr. törvényszéki tanácselnök elnöklésével. A tárgyaláson a munkaszolgálatot teljesítő Mendel Farkas nem jelent meg, ezért az ő ügyét elkülönítették a bíróság, míg felesége felett ítélezett és a bizonyítási eljárás befejezése után

négyhónapi elzárásra ítélt.

Az ítélet ellen Albrecht Zoltán dr. királyi ügyész súlyosbírásiért fellebbezett.

A KOLOZSVÁRI ORVOSI KAMARA felhívja tagjait, hogy tagsági igazolványuk láttamozása céljából bármely hétköznap délelőtt 9—13 óráig jelentkezzenek az orvosi kamara helyiségében (Magyar-utca 17.) Személyes megjelenés nem kötelező, az igazolványok megújítása díjtalan.

Az Erdélyi Múzeum Egyesület Bölcsészeti, Nyelv- és Történettudományi Szakosztályának közgyűlése

KOLOZSVÁR, január 20. Január 18-án tartotta az Erdélyi Múzeum Egyesület Bölcsészeti, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya évi rendes közgyűlést. Az előző megnyitójában dr. György Lajos megemlékezett arról, hogy 60 évvel ezelőtt 1883-ban alakult meg a Múzeum Egyesület Bölcsészettudományi Szakosztálya. A szakosztály alapítótagjai közül ma már csak egy tag van életben, az akkor 30 éves fiatal újságíró, aki a románkérdést bátor írásával bevitt az ország közvéleményébe, Sándor József. A szakosztály első elnöke, Hóman Ottó, a kolozsvári egyetem klasszika-filológia tanára volt, akinek emléke kétségtelenül döntő volt abban a szeretetben és gondoskodásban, amivel fia, Hóman Bálint, felszabadulásunk után újjászervezte az erdélyi magyar tudományművelés intézményeit. A közgyűlés üdvözlő levélben kereste fel a 90 éves Sándor Józsefet és Hóman Ottóra való kegyeletes megemlékezését Hóman Bálintnak üdvözlő levélben jelentette.

A titkári beszámoló rámutatott arra, hogy az elmúlt háborús esztendő Isten kegyelmének és katonáink hősiességének jele keppen, lehetővé tette a tudományos munkálkodást s ebben a tekintetben a szakosztálynak is nyugodtabb lehetőségei voltak, mint az első világháború évei alatt. A végzett munka részleteinek ismertetése után hangsúlyozta, hogy ma, amikor a tudományos munka a nemzeti küzdelem szerves része, a szakosztálynak minden, ma még kellőképpen nem foglalkoztatott, erdélyi erő megmozdításával élő munkaközösségé kell válnia.

A közgyűlés keretében tartotta meg dr. Tavaszy Sándor református püspökhelyettes, teológiai professzor előadását. Dr. György Lajos köszöntötte az előadót, aki mint 15 éven át a szakosztály elnöke, sokszor megmutatta a szakosztály iránti szeretetét. A mostani előadásnak is különös jelentőséget ad az, hogy 10 éve készülő nagy munkájának egyes fejezeit az Erdélyi Múzeumban mutatja be.

Dr. Tavaszy Sándor mutatott be kiadásra kész Ethikájából néhány fejezetet. Ismertetve mindenekelőtt az akarat és akarat szabadság problémáját. Kritikailag tisztázta az akarat jelentését, valamint a determinisztikus-indeterminisztikus vita helytelen problémabeállítását. Igazolta, hogy ebben a vitában helytelen az októrvénynek, amely a természeti történet és változás jelenségeit szabályozza, a szellemi természetű akaratra való alkalmazása. Az akarat szabadság problémáját, a mai filozófiai igényeknek megfelelően így fogalmazta meg: Mi teszi az embert képessé arra, hogy a természeti szükségképpeniségek közepette, a természeti kényszerrel és az ebből következő sorstényezővel szemben akaratának érvényét szerezzen; mi az a pont, ahol a lábat megvetheti külső és belső természeti világának támadásaival szemben? Továbbá: hogyan válhatik az emberi akarat saját cselekedeteinek forrásává, tehát hogyan juthat el arra a szabadságra, amely rabságból felszabadítja, hogy saját cselekedeteinek felelős urává váljék? Ebben a beállításban mindenekelőtt megvizsgálta a szükségképpeniség és a szabadság viszonyát s megállapította, hogy ezek nem az ellenmondás, hanem az egymást feltételező kölcsönösség viszonyában vannak, tehát szabadság nélkül nincs szükségképpeniség és szükségképpeniség nélkül nincs szabadság. Ugy viszonylan egymashoz, mint az Egész és Rész. Továbbá felmutatta, hogy az akarat magában egy elvontság, azt akarat mindig, mint személy lép ki a lét nagy általánosságából; a személy fogalmához pedig hozzátartozik a kötelezés, a felelősség és a szabadság. A személybe öltözött öntudat és akarat így magában hordoz bizonyos belső törvényszerűségeket a kötelezés és a felelősség által. A kötelezés és a felelősség megvalósításával válik az akarat, helyesebben a személy szabaddá. A szabadság tehát nem adottság, hanem feladottság, amely abban a mértékben valósul meg, amely mértékben az erkölcsi kötelezés és felelősség által kibontakozik a bennrejlő szellemiség.

A szakosztály tagjai és az egybegyűlt közönség lelkes ünnepléssel köszöntötte meg az előadó értékes előadását.

HALÁLRA ÍTÉLTEK HÁROM ZUGMÉSZÁROST PRÁGÁBAN

PRÁGA, január 20. (MTI.) A prágai német népbíró, mint a keddi prágai lapok jelentik, a napokban kiterjedt árdrágító zugkereskedő bandának az ügyét tárgyalta, amely főként vidéki mézszárosokból állt és nagyban foglalkozott állatok levágásával és a husnak illegitim uton való forgalombahozásával. A népbíró a három fővádlottat halálra ítélte és számos más vádlottat pedig 4—10 esztendőig terjedő fegyházra ítélte.

ADAKOZZUNK

a 99.000 sz. csekkalapon

a Főmunkástanács Kormányzóválasztási bizottságánál

Pesti mozaik

LAKÁS

Ez az első, mert hiszen lakni mégis csak kell. Az ember kéri, hogy penzióba megy, de egyetlen penzióban sincs szoba. Végül kap egy kétágyasot, amely pontosan olyan, amilyent nem akart. Nagy és barátságos, de boldog, mert mégis benn van a belvárosban. Egyelőre ez is megoldás, s a direktor két szobát ígér. Az egyikben egy ur lakik, aki vidéki és két hete várja a butorait, a másikban egy hölgy, aki ugyancsak két hete ígéri, hogy hazamegy. Igen ám, de mind a két szobát hetekkel ezelőtt odaigérték egy hónapok óta váró urnak és egy Gréti nevű hölgynek, akik jelenleg a fürdőszobában lakik, szegénynek mindig ki kell költöznie, ha valaki türödni akar. De mivel melegvizszolgáltatás szabály szerint csak vasárnap van, Gréti csak vasárnap hontalan, mialatt a fürdőszobát szü-indentként foglalják el a penzió lakói, kiket csupán az vigasztal, hogy szappan úgy sincs, amivel fürdjenek.

Végül csoda történik. Gréti sikerül rábeszélni, hogy maradjon a fürdőszobában, a vidéki ur megkapja butorait és az embernek van egy kicsi, modern és eléggé rendes szobája, ahol dolgozni kezdhet. Mindenki áradozik az ember szerencséjén, mialatt a szerencsés és irigylet szobatulajdonos hazagondol és sóhajt. Odahaza fehér a világ, itt szürke. Odahaza senki sem lakik a fürdőszobában és a kályhában pattog a tűz.

Tűz...
Kályha...
De ez már a második fejezet...

LÉGFÜTÉS

Ez valaha azt jelentette, hogy egyenletes meleg van, nem kell bajlódni a tüzzel, porozni szénnel és a mosdókagyló csapjából állandóan hideg-meleg víz csobog. Légfűtés. Milyen szép szó ez. Benne van a levegő, olyan könnyed, megfoghatatlan. Ez most pontosan talál. Mert meleg az nincs. Estefelé egy kicsi, az is enyhe és bizonytalan. De vannak szerencsés lakók. Például Várady bácsi. Ő a penzió doyenje és neki van a legmelegebb szobája. Ha nagyon kegyes kedvében van, meghívja az embert egy kicsit fűtőzni. A szép olasz asszony, Gréti vagy bármelyik a magános női lakók közül, boldog, ha Várady bácsi meghívása éri. Ilyenkor körülük a fűtőtestek csodálják, lesik és tisztelik, mint valami áldozati oltárt. Várady bácsi már hetven éves, kopasz és kövér, mégis nagyobb sánszai vannak a nőknél, mint a legdivatosabb filmszínészek.

A kirakatokban csupa bélelt, meleg holmi, hálókabátok, pongyolák, vattázott mellények. Mindenki százkilónak látszik, úgy felöltözik a szobában. Az utcán, bundában határozottan karcsúbbak vagyunk.

INFLUENZA

Mindenki benne van, benne volt, vagy benne lesz. Ha az ember elhatározza, hogy gyógyszert szerez, bejárhat 6-8 patikát, míg kap valami port, ami úgysem használ, de megvan az impressziója, hogy védekezik. Mindenki köhög, köpög és egyenként. Mindez oly szomorúvá teszi a szürke pesti januárt, ahol különben is pesszimistábbak az emberek, mint otthon Erdélyben. Több a panaszok, a síró, jajgató, kishitű, a mindenért kétségbeeső. Olyasmint kétségbeeső, amit mi otthon fel sem veszünk. De talán most ennek is az influenza az oka, mely lelkileg is letöri az embert.

VILLAMOSOK

Tudjuk, hogy tulzsfoltok és elrettentő rajtuk közlekedni. Az emberek türelmetlenek és kíméletlenek, „aki birja-marja” felkiáltással nyomják, tolják, taszítják egymást. De azért felvillan köztük is a jószág tündér-szikrája.

Tegnap felszáll a Baross-térre egy sebesült katona. Félkarja hiányzik. Az emberek helyet adnak neki, leültetik, egy ur mindenáron meg akarja váltani a jegyét, s amikor tiltakozik, segítenek pénztárcáját előszedni, pénzt kikotorni, szemükben hálá, szeretet és részvétel bűszkeség. Leszállásnál ugranak segítségére. A fiu mosolyog s mindenki úgy néz utána, mintha saját gyermeke volna.

SZÍNHÁZ

Minden tucatdarab siker, mindenhová hettől azelőtt kell megváltani a jegyeket, mozaik életveszélyes bennenni, az érkezőhelyek is zsúfoltak. A szokásos háborús jelenség. Ki is használják ezt élelmes hangversenyre rendező vállalatok, kik különböző „parádákat” rendeznek filmsztárokkal, díszzőkkel és táncosokkal. Itt is megtelik minden talpalattnyi hely. Valami ideges türelmetlenség az, ami az emberekben él, kikben nincs egy csöpp pihe-női tudás és nyugalom, s az ember észre-

vétlenül elkopja tőlük, mint a náthát, s belelendül akaratlanul a milliós város tempójába.

Külön öröm, ha erdélyit lát és Erdélyről hall, mintha egy távoli gyönyörű világ lenne. Ha a kávéházban, utcán, vagy ven-

déglőben kolozsvári arcot lát, még akkor is megőrül neki, ha otthon egyébként „ki nem állhatja”.

Az ember él, dolgozik, fázik, kinéz az ötemeletes bérház ablakából és rádöbben, hogy milyen boldog volt otthon. Csak azért, mert otthon volt, mert otthon eget és fenyőket és havat lát és mert az otthon: Erdély...

M. L.

Apróhirdetések

Házasság és levelezés

FÜGGETLEN uriaszony keres intelligens uriembert (45-ig) színház, mozipartnernek. Jelige könyvosztályba „Ki ki saját költségén”.

170

VEGYES

MÜLLER BELA régiségkereskedés elköltöztött folyó hó 15-étől a Teleki Pál-utca 4. szám alá.

0160

PÁLINKA FÖZEST kedvezményes adó mellett 18-ától, hétfőtől tovább folytatom. Szaniszló János, Fáy-utca 1.

0174

BUTORAIT megjavítom olcsón, pontosan, rendeltére készítek mintalap után új butorokat a legjobb kivitelben. Használt butorait megveszem, részlet, csere. Lukács asztalos, Unió-utca 24.

F 481

FINANSZIROZNÉK, vagy betársulnék kisebb üzembe, vagy üzletbe 6000 pengővel. Teljes címmel ellátott ajánlatokat „Befektetés” jellegre a kiadóba.

0201

MŰVIRÁGOK szép kivitelben, menasszonyi fáttyol, koszorúköszvény Orchidea szalonban, Deák Ferenc-utca 9.

0194

ADÁS-VÉTEL

SIFELSZERELÉST keresek. Cím Kárpát-utca 15. Telefon 16-07.

168

FRAKK-ÖLTÖNY, selyemre dolgozva, magas, erős termetre, alig használt, eladó. Érdeklődni lehet Horthy-ut 5., első emelet 6. Délelőtt.

0218

HASZNALT varrógépeket, kerékpárokat veszek. Javításokat vállalkozok. Széchenyi-tér 9. varrógépraktár. Hívásra házhoz megyek.

F.

VENDEGLŐ, vagy korcsma, új jogfolytonossággal, berendezéssel olcsón átadó. Érdeklődni Kriza-utca 36.

153

ELADÓ gyönyörű ebédülőszőnyeg, több összekötő perzsaszőnyeg. Forduló-utca 4. Földszint.

167

ELADNÁM, elcserelném ékszerrel, ezüsttel, szőnyeggel gyönyörű női diszmagyar ruhákat. Görögtemplom-utca 21.

163

KOMBINÁLT szoba, ebédlőberendezés eladó. Berkovics asztalos, Pap-utca 41.

F

ELADÓ belvárosi nagyvendéglő, sürgős családi okok miatt. Cím: Róma iroda, Unió-utca 10.

F

KÖZPONTBAN forgalmas étkezde, amely biztos megélhetést nyújt, teljes felszereléssel azonnal átadó. Cím a kiadóban.

F 341

MODERN, alig használt dióhálo és konyha olcsón eladó. Mindenféle használt bútort veszek. Szabó, Kádár-utca 12.

F 230

ROKAMIE olcsón eladó. Széchenyi-tér 24., udvar, ajtó 2.

F 230

BÉLYEGGYÜJTEMÉNYEKET, tömegbélyegeket legelőnyösebben vásárolok. Herczegné belyegkereskedés, Dávid Ferenc-utca 12.

F.

TÖRMELEK aranyat, használt ékszereket a legmagasabb napi áron veszek. Elhmann órásképző. Mátyás király-tér 5. Bejárat a kapu alatt.

F

ALKALMAZÁS

VIZSGAZOTT kazánfűtő, szereléshez értő, felvétetik. Unió gőzmosó, Munkácsy 32.

F

KERESEK sürgősen házaspárt, vagy asszonyt nagyvendéglő vezetésére. Óvadék szükséges. Cím: Róma iroda, Unió-utca 10.

F

ORSZÓZÓ azonnalra keresetük. Speciál köröttárulizem, Szent István-ut 33-35.

0202

JOL kiszolgáló, jól számoló fiatal férfi és női alkalmazottat azonnal felveszek. Bauch, Wesselenyi-utca 2.

0198

ÜGYES kereskedősegédet azonnalra felveszek. Herminig fűszerüzlet, Jókai-utca 19. sz.

0199

KERESEK pénztárosnőt és egy ügyes leányt, vagy asszony ruhátárosnőt, ki egyben trafikot is áru. Óvadék szükséges. Cím a kiadóban.

0203

ONALLOAN dolgozó masamódlányt felveszek. Ilonka kalapszalon, Unió-utca 1. 159

PERFEKT német oktatót keres felnőttn. „Havi 10 pengő” jellegre könyvosztályba.

161

HATODIKOS fiam oktatására perfekt számtanistát keresek. „Perfekt” jellegre a könyvosztályba.

162

INGATLAN ÉS LAKÁS

FÜTÖN eladó masszív jövedelmező ház, 1x3 szobás, fürdőszoba és 2x2 szobás, fűtőszobás lakása és 3 szoba és 2500 négyzetméter gyümölcsösökkel. 70.000 pengő. Ingatlanközvetítő iroda, Mátyás király-tér 19. F 470

2700 négyzetméter gyümölcsös Attila-ut környékén, 3 ház helynek megfelelő, víz, villany. Ingatlanközvetítő iroda, Mátyás király-tér 19.

F 470

HONVÉD-utca végén eladó körülbelül ezer négyzetméteres saroktelek. Telefon 10-46. F

KIADÓ azonnalra csinosan burorozott nem különbejáratu kétszintes kifogástalanul tiszta szoba, fürdőszoba mellett. Széchenyi-tér 1. I. 6.

F

KÉT szobából álló ház eladó. Alig használt háló és konyhabutor eladó. Csillaghegyi-ut 38., nagyalomás.

0185

ELADÓ a Békásban 4 holdas tanya, részben gyümölcsös, új lakóházzal, istállóval, teljes gazdasági felszereléssel és állatállomány. Értekezni Györgyfalvi-ut 33., háztulajdonosnál.

169

ELADÓ Kőker-utcaiban 1000-1200 négyzetméteres villatelek. Széchenyi-tér 1. I. 6.

456

JANUÁR

20

SZERDA

SZÍNHÁZ • MOZI • RÁDIO

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Január 20, szerda este fél 7 órakor: CSALÓKA SZIVÁRVÁNY. Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagjának vendégfellépésével. Bemutató bérlet 17. szám. Bemutató helyárak.

Január 21, csütörtök este fél 7 órakor: CSALÓKA SZIVÁRVÁNY. Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagjának vendégfellépésével. Napi bérlet A. 20. szám. Bemutató helyárak.

Január 22, péntek este fél 7 órakor: CSALÓKA SZIVÁRVÁNY. Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagjának vendégfellépésével. Napi bérlet B. 20. szám. Bemutató helyárak.

Január 23, szombat délután fél 3 órakor: A kolozsvári Levente Egyesület diszlokádásának főpróbája a leventék részére. Jegyeket a pénztár nem árusít.

Január 23, szombat este fél 7 órakor: CSALÓKA SZIVÁRVÁNY. Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagjának vendégfellépésével. Bérletszűnet. Bemutató helyárak.

Január 24, vasárnap délelőtt fél 11 órakor: CSALÓKA SZIVÁRVÁNY. Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagjának vendégfellépésével. Az Erdélyi Gyáripárosok Országos Szövetségének munkáslőadása. Rendes helyárak.

Január 24, vasárnap délután fél 3 órakor: CSALÓKA SZIVÁRVÁNY. Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagjának vendégfellépésével. Rendes helyárak.

Január 24, vasárnap este fél 7 órakor: A KOLOZSVÁRI LEVENTE EGYESÜLET DISZLOKÁDÁSA A „MÁTYÁS KIRÁLY KIKÉPZÉSI ÉV” UNNEPSÉGEIVEL KAPCSOLATBAN. Jegyeket a pénztár nem árusít.

MOZIK MŰSORA:

ÁRPAD: A filmek királya: LIDÉRCFÉNY. Minden idők legpazarabb színes filmje. Az egyszerű falusi lányt csábítja a nagyváros ragyogása, de ott csak csalódás éri. Pazar felvételek. Káprázatos színek.

Főszerepekben: Kristina Söderbaum, Eugen Klöpfer, Paul Klinger. Rendezte: Veit Harlan, a „Jud Süß” rendezője. Előadások kezdete mindennap 3 órától. Jegyelfvétel mindennap délelőtt 11 órától. Vasárnap délelőtt fél 12 órakor MATINÉ.

CORVIN (volt Royal): KERESZTUTON. Főszereplők: Tolnay, Ajtay, Somlay, Perényi, Szemera Vera, stb. Vasárnap délelőtt 11 órakor külön előadás.

ERDÉLY: A mai idők magyar filmje: UZENET A VOLGAPARTRÓL. Irta Babay József. Főszerepekben: Sárdy János, Tóth Julia, Blahy József, Pethes Ferenc, Vágóné Margit, K. Boóc Lajos. Előadások kezdete 3. 5. 7.

EGYETEM: EGY SZIV MEGÁLL. (Karádi Katalin, Uray Tivadar, Nagy István.) MÁTYÁS KIRÁLY: FÉRFIHOSSÉG. Az első film kolozsvári felvételekkel. Főszereplők: Tolnay, Páger, Bulla. Előtte legújabb magyar és UFA híradók.

RÁKÓCZI: GENTRY FÉSZEK. Mikszáth Kálmán novellája filmen. Aranyos humor, viharzó jókedv, mulatságos magyar vigjáték. Fősz.: Tolnay, Hajmássy, Csor-tos, Vaszary, Pethes.

RÁDIO

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 21.

BUDAPEST I.: 5.40 Uzen az otthon. 6.40 Ébresztő, torna. 7. Hírek, közlemények, reggeli zene. 10. Hírek. 10.15 Zenekari művek. 11.10 Nemzetközi vízfélőszolgálat. 11.15 Major B'anka hegedű. 11.40 Mahatma Gandhi diadaja. Felolvasás. 12. Harangszó, fohász, Himnusz. 12.10 Országos Postászenekar. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés; vízállásjelentés. 13.30 Honvédeink üzennek. 14. Francia orgonamuzsika. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15. Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.20 Rádiózenekar. 16. A munka és a pénz. Előadás. 16.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17. Magyar nóták. 17.50 Milyen kérdésben forduljon a gazda a Kamarához? A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. 18.20 Folyam-erők szaladzenekara. 18.50 Hírek. 19.05 A Magyar Revü Táncczenekar játszik. 19.50 Elfelejtett magyar hadvezérek. Előadás. 20.10 Rácz Aladár cimba-mozik, zongorakísérettel. 20.30 Hangképek a Magyar Amatőr Filmesek országos versenyeről. Közvetítés. 20.50 Miféle? szimfonikus zenekar. 21. Simonffy Margit Kosztolányi műfordításaiból ad elő. 21.20 Szórakoztató zene. 21.40 Hírek. 22.10 A Székesszékfővárosi Zenekar 22.30 Csárdások. 23.45 Hírek.

SPORT

Sikerül-e megőriznie az MSE-nek veretlenségét Kolozsváron?

Ma délből 2 órakor kezdődik a mérkőzés

KOLOZSVÁR, január 20. Nagy küzdelem színhelye lesz ma délután 2 órakor a sátrári jégpálya. Ami a labdarúgásban erdélyi viszonylatban a KAC—NAC rangadónérvőzés, ugyanaz a jégkorongsportban a KKE és az MSE közötti harc az elsőbbségért. A kolozsvári jégkorongcsapat — mely ezévből már kétszer is vereséget szenvedett az MSE csapatától — nagyon készül mai mérkőzésére. A tegnapi esti edzőmérkőzésen a KKE csaknem valamennyi játékosa pompásan mozgott és a hideg időjárás dacára nagy kedvvel és igyekezettel győzték le az egyik vegyescsapat együttesét 7:1 arányban. A KKE-ben a csikszederai győzelem után biznak abban, hogy az együttesnek sikerülni fog visszavágni az MSE-nek az elmúlt két vereségért, mikor is egy barátságos küzdelem során 2:0 arányban, míg a kerületi bajnokságok első fordulójában 6:1 arányban vereséget szenvedett. Ez a vereség azonban a KKE kapusának, Bíró dr.-nak súlyos sérülése következtében történt és ezért a kolozsvári együttes minden egyes tagja igen erővel készül, hogy azt a két vereséget egy győzelemmel ellensúlyozza, ami egyben a KKE-nek az országos vidéki bajnokság négyes döntőjébe való feljutást is jelentené.

Az MSE jégkorongozói az éjjeli sebesvonattal érkeztek meg Kolozsvárra, Korch Márton vezetésével. A marosvásárhelyi korongozók, akik eddig veretlenül vezettek az erdélyi kerületi bajnokságban, meg akarják őrizni veretlenségüket, mert a legjobb együttesükkel érkeztek meg Erdély fővárosába és különösen a három Incze-testvér játékát kíséri nagy érdeklődés. Különösen Incze II., a NAC kiváló labdarúgójátékosa van nagy formában, aki az eddig lejátszott mérkőzéseken a legtöbb gólt ütötte. A két csapat ma délután 2 órakor a következő összeállításban veszi fel a harcot:

KKE: Bíró dr., Roska, Adorján I., Antóni, Incze I., Hollay dr. Cseresor: Mészáros, Dénes, Vársárhelyi.

MSE: Veress, Kovács, Daróczy, Incze I., Incze II., Incze III., Cseresor: Soós, Kocsis, Kerekes.

Az izgalmasnak ígérkező KKE—MSE jégkorongmérkőzést Székely Zoltán (Kolozsvár) és Korch Márton (Marosvásárhely) fogják vezetni.

Az ifjúság országos vezetője Kolozsváron

KOLOZSVÁR. Az összes fővárosi lapok részletesen számolnak be arról, hogy vasárnap, január 24-én nagyszabású ünnepséget rendeznek Kolozsváron a leventék. Ezen az ünnepségen vezér Béli Alajos altábornagy, az Ifjúság Országos Vezetője is részt vesz, aki a nagy király születési helyén hirdeti ki a Mátyás királyról elnevezett leventevét. A leventék számára igen nevezetes napon nagyszabású ünnepségek lesznek Erdély fővárosában.

Az Ifjúság Országos Vezetője a szombat déli gyorssal érkezik meg a vasárnapi nagy leventéünnepségekre, majd utána többnapos szemleutazt tesz Erdélyben.

Markovics Szilárd a Szeged új elnöke

A Szeged labdarúgócsapata vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen ügyvezető elnökké újra Markovics Szilárdot választották meg. Az egyesület díszelnöke Hedry Miklós dr. főorvos lett, míg az ürese-

Minden gazdának nélkülözhetetlen!

Köztelek Zsebnaptár 1943.

A két vastag kötet tartalma: Naptári rész. Posta és távirat-díjak. Bélyegilletékek. Hektár és holdak átszámítása. Régi mértékek átszámítása. Külföldi terménytőzsdék jegyzéseinek átszámítása. Kamatos kamattábla. 200 oldalas jegyzéknaptár. Szakközlemények. Adózás. Állattenyésztés. Takarmányozás. Tejgazdaság. Növénytermesztés. Gyümölcs-, szőlő és borsgazdaság. Erdészet. Mérési adatok. Gazdasági üzem. A mezőgazdaság intézményei.

A két kötet — 679 oldalon —

6-70 pengőért kapható az „Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Vidékre utánvétellel is szállítjuk.

désben levő elnöki tisztre Kocsy Gyula dr. miniszteri tanácsost választották meg. Az ülésen Kocsy dr. elnök kijelentette, hogy az ország második legnagyobb városának nemcsak arra kell törekednie, hogy jó futballcsapata legyen, hanem a sport minden ágában megfelelő helyet kell biztosítani. Markovics Szilárd ügyvezető elnök a pénzügyi jelentéssel kapcsolatban 12.000 pengő hiányról számolt be, melyet az egyesület taggyűjtés, vagy kölcsön formájában fog megszerezni.

Tekérbaj az adóhivataliak között

KOLOZSVÁR. A labdarúgósport mellett Kolozsváron igen nagy népszerűségnek örvend a teke-sport is. A tekező szövetség legutóbbi versenyén a városi adóhivatal kitűnő tekezőcsapata 119:92 arányban legyőzte a m. kir. adóhivatal csapatát. A verseny után a m. kir. adóhivatal játékosai nem nyugodtak bele a vereségbe és visszavágóra hívták ki a városi adóhivatal csapatát, mely ezúttal nagyobb arányban, 131:97 arányban, győzte le ellenfelét. A két hetes csapat a következő

Literes és fél-literes üvegeket

legmagasabb napi áron vesznek. Szíveskedjék b. címét leadni, hogy készpénz fizetés ellenében üres üvegeit elhozzathassam. Az Ön háztartásában csak felesleges, helyet elfoglaló lom, — fontos nemzetgazdasági érdek, hogy azok újból forgalomba kerüljenek.

FÜLÖP GÉZA nagykereskedő

Kolozsvár, Széchenyi-tér 19. Távfeszítő: 18—34.

összeállításban játszott: Városi adóhivatal: Boga Odón, Palocsai József, Tárkányi Sándor, Zambó Aurél, Szereday Tibor, Kühn Andor, T. Gál Endre. M. kir. adóhivatal: Székely Ferenc, Kun György, Gáll József, Hialász István, Mezei Jenő, Sándor Aladár, Marosi Viktor.

Természetjárás

A kolozsvári Tenisz Klub vasárnap, 1943. január 24-én szünetet rendez Hója—Kilátó—Bácsatorok—Hója utiránnyal. Indulás reggel 8 órakor a Mátyás-szobor elől. Turavezető Kicüle János és ifj. Tokay György. Érdeklődni Schuster Emil sportújságban, Ferenczi Kálmánnál.

A KAC labdarúgó kedden este 6 órakor tartották meg a tavaszi második tornatermi edzésüket Kovács Béla és Szaniszló János ideiglenesen megbízott edzők vezetésével. Az edzésen az összes I. és II. csapatbeli játékosok résztvettek.

KÖZGAZDASÁG

Tájékoztató a keresztény kereskedelem hitelezéséről

KOLOZSVÁR, január 20. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara az érdekeltek tájékoztatása érdekében a keresztény kereskedelem hitelezéséről az alábbi közleményt adta ki:

A keresztény kereskedelem hitelakciójának célja az önálló keresztény kereskedelem megerősítése, megfelelő kölcsön folyósításával olyan esetekben, amikor a hitelgények a kereskedelmi hitelek nyújtása során eddig irányadó hitelezési rendszer mellett ki nem elégíthetők. A keresztény kereskedelem indokolt hitelgénye kielégítésére az eddigre huszmillió pengő áll rendelkezésre. A kormányának három vezető pénzügyintézetrel kötött megállapodása szerint a hitelgények kielégítését a pénzügyintézetek vállalták saját tőkéjük rendelkezésre bocsátásával, mégis az igények elbírálása nem kizárólag a kölcsönt folyósító pénzügyintézetekre, hanem az e célból szervezett különbizottságra tartozik.

Az akció keretében kölcsönben csak azok részesülhetnek, akik magyar állampolgárok, büntetlen előéletűek és feddhetetlen jelleműek, iparigazolvánnyal rendelkeznek és a kölcsönt üzletének megerősítésével és fejlesztésével kapcsolatos gazdasági célokra kívánják fordítani, azt más módon előteremtési nem tudja és a kölcsönre elfogadható fedezetet tud nyújtani. Adósság fizetésére a kölcsön nem fordítható.

A kölcsönt igénylők kérelmeiket a budapesti pénzügyintézetek fiókjainál, leányintézeteknél, vagy azok vidéki bankösszeköttetéseinél terjeszthetik elő. A kölcsönkéréshez csatolni kell az állampolgársági bizonyítványt, vagy az ugynevezett trianoni záradékkal ellátott közszégi illetőségi bizonyítványt, születési anyakönyvi kivonatot, ha nő, házassági anyakönyvi kivonatot, ezenkívül saját, valamint felesége születési anyakönyvi kivonátát, nyilatkozatot arról, hogy nem zsidó, hatósági erkölcsi bizonyítványt, iparigazolványt, vagy hiteles másolatát és a cégbejegyzésről szóló igazolványt, vagyoni és jövedelmi viszonyainak a részletes ismertetését, végül a kölcsön felhasználására vonatkozó költségvetést és a kölcsön befektetésére vonatkozó üzlettervet. A kölcsön visszafizetésére vonatkozó törlesztési tervet, valamint annak részletes ismertetését, hogy hitelszükségletét eddig honnan és hogy fedezte.

Az így előterjesztett hitelgényt a pénzügyintézetek megfelelő tájékoztatók után elbírálás céljából a bizottság elé terjesztik. A bizottság egyrészt a felfajlanított fedezet, (amely nemcsak ingatlan, hanem más bankszerű fedezet is lehet), másrészt az igényelt kölcsönök felhasználási tervének és a kérelemhez csatolt okmányokban foglalt adatok alapján állapítja meg azt a

legkisebb összeget, amely a kölcsön indokolt gazdasági céljainak eléréséhez szükséges.

A KERESKEDELMI KÖNYVEK ILETÉKÉNEK ÁTALÁNYOZÁSA. Az erről szóló rendeletben megállapított átalányozási kedvezményeket az egyszerű könyvvitelt vezető kisiparosok és kiskereskedők azért nem vehetik igénybe, mert az egyéni cégekre megállapítható legálacsonyabb átalány — 250 pengő — túlságosan magas. A kamara kérték a pénzügyminisztériumtól, hogy az egyszerű könyvvitelt vezető kisiparosokra és kiskereskedőkre a fizetendő átalányösszeget mérsékeljék. A pénzügyminisztérium hajlandónak mutatkozott erre, azonban rendkívül nehéz megállapítani illetéki szempontból azt, hogy kikre vonatkozzék az egyéni cégeknek a körében az alacsonyabb átalányösszeg, mert merőben ezzel a megjelöléssel, hogy „kisiparos”, vagy „kiskereskedő”, könyvvezetése esik az alacsonyabb átalányösszeg alá — a kérdést megoldani nem lehet.

Vizsgálat indult a cipésziparukat folytató kijelölt borkereskedők ügyében

KOLOZSVÁR, január 20. A közelmúltban sok panasz érkezett a kormányhoz, hogy nagyon sok kijelölt borkereskedő cipésziparát tovább is folytatja és a kiutalt bóranyag javát saját készítményeihez használja fel s a többi cipésziparosnak csupán silányabb bóranyagot szolgáltat ki. A közellátási minisztérium vizsgálatot rendelt el az ügyben s a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamrát is felkérte, adjon szakvéleményt a borkereskedés és a cipészipar együttes gyakorlása tekintetében. A kamara az érdekeltek meghallgatása után dönt az elvi jelentőségű ügyben.

OLASZ—SVÉD TÁRGYALÁSOK KERESKEDELMI EGYEZMÉNY TÁRGYÁBAN. Stockholmól jelentik: Az 1943. évre szóló kereskedelmi egyezmény megkötése tárgyában folytatandó tárgyalásokat az olasz és a svéd megbízottak a napokban újra felvették. A svéd kereskedelmi bizottság a közeli napokban Rómába utazik.

BEVÁLT A KÉZMŰIPAROSOK ANYAGELLÁTÁSÁNAK AZ IPARTESÜLETEKEN KERESZTÜL VALÓ LEBOGYOLITÁSA. A kötött anyaggyártkodásban mindinkább tért hódít az a rendszer, hogy a kézműiparosok anyagszükségletét az ipartestületeken keresztül bonyolítják le. A beszámolókat szerint az egész országban jól bevált ez a lebonyolítási mód, az ipartestületek a rendelkezésükre bocsátott lenolaj kancét, borju és sertésbort, haszeletet, bádogot, cernát, enyvet és cementet arányosan osztották szét a kézműiparosok között.

Pap Jánoska és 4 kistestvére kéri a jószívű embereket...

Ötgyermekes szerencsétlen házaspár kétségbeesett hangú levelet bocsátott tegnap a posta kiadóhivatalához. Az anya moni jár, hogy öt gyermekének kényerét adhasson, férje napszámos, alig akad valami munkája, mindketten betegesek is s az öt gyermeke közül a legkisebb kétéves kislány, a legnagyobb pedig tízéves leányka: Pap János. A kis elemi iskolás gyermeket a szegény munkásszülőke úgy, ahogy taníttatni próbálják, de még a szükséges iskolaeszközökre sem jut pénzük. Hadak-utján lévő lakásukban, melyben négykötősek között tengőnek s öt gyermekük nevében arra kéri a jószívű embereket, hogy segítsenek rajtuk. Fájuk nincs, étel is alig jut az asztalukra, s bizony a betegség is erősen meglátogatta, főleg a kényérkereső szülőket. Hiszik, hogyha akármilyen zord hideg tél is dermeszti a világot, a könyörületes szíveket nem tudja megdermeszteni s lesznek, akik meghallgatják cinket a nyomorban sanyalódó, ötérmekes magyar családnak a kérését. Aki tud és segíthet valamit rajtuk, élelemmel, jával, pénzadománnyal, vagy ruhával, a szeretetadományokat kiadóhivatalunk készséggel eljuttatja a segélykérő család címére: Pap Jánosné, Hadak-utja 71. A szeretet és könyörület nevében fordulunk olvasóinkhoz. A nemeslelkű emberek bizonyára a távolból is meghallják a segélykérő édesanya öt ártatlan gyermekének szíve dobbanását... (—).

UJABB IPARI KORLÁTOZÁSOKRA KÉSZÜL ANGLIA

AMSZTERDAM, január 20. (MTL.) A Német Távirati Iroda közli: A brit hírszolgálat jelentése szerint Lytleton termelésügyi miniszter az alsóházban a többi közölt kijelentette, hogy a jövő évben kénytelenek lesznek tovább korlátozni egyes kevésbé fontos iparágak munkáját. Szükség lesz ezenkívül a női munkások mozgósítására, valamint a munkásoknak a lőszergyárakba történő átcsoportosítására.

FÉLTÉKENYSÉGI DRÁMA BUDAPESTEN

Hétfőn este a Dohány-utcában Weil Farkas Sándor többszörösen rovtomultu műszerész késsel agyonszurta Fábán Sándor nyugalmazott villamosvezető feleségét és megsebesítette magát Fábiant is. A gyilkosságot megelőzően mindhárman a Dohány-utca egyik vendéglőjében együtt boroztak. A műszerészt éjszaka egy rendőr az utcán felismerte és elfogta. Örizetbe vették. A gyilkosság mögött valószínűleg féltékenység van, mert a meggyilkolt asszony, akinek neve Dutz Mária, 10 évvel ezelőtt megismerkedett Weil-el és gyermekük is született. Weil azóta többször ült börtönben. Közben a nő férjhezment Fábán Sándorhoz. Amikor Weil kiszabadult a börtönből, azzal fenyegetőzött, hogy végez a hűtlen nővel.

LEVENTE ÉLET

Egyetemi hallgatók leventekiképzése

A Kolozsváron tartózkodó egyetemi hallgatók a Mátyás király levente kiképzési év kihirdetésével kapcsolatban folyó hó 22-én, pénteken 17 óra 30 perckor a Farkas-utcai ref. kollégium udvarán foglalkozás céljából megjelenni tartoznak. Leventesapka viselése kötelező.

Színházi díszelőadás

A Mátyás király leventevé megnyitására méltó keretet ad az a díszelőadás, amelyet a Nemzeti Színházban folyó hó 24-én, vasárnap 18 óra 30 perckor adnak elő. A budapesti leventék Weimar Firenzei együttese változatos műsorral jön hozzánk és a helybeli leventék is szerepelnek. Leventefjaink előadása minden érdeklődést megérdemel.

Dr. Veress Endre

Erdély magyar társadalmának súlyos gyászja van. Hosszas szenvedés után 52 éves korában, az éjszaka folyamán meghalt dr. Veress Endre újságíró, az Ellen-zék volt belső munkatársa. Dr. Veress Endre a kisebbségi magyar életnek egyik legbecsületesebb harcosa volt. Az ő nevéhez fűződik Erdély magyar kisiparosságának megszervezése. Mint gróf Teleki Ádám legbizalmasabb munkatársa, ő szervezte be annak idején először Erdély magyar kisiparosságát. Újságírópályáján elsősorban a magyar kisemberek ügyével foglalkozott. Nem volt a magyar kisembernek olyan problémája, amelyet ne tett volna őszinte meggyőződéssel a magáévá. Az Ellen-zék hasábjain annak idején iparos mellékletet szerkesztett. Tevékeny részt vett Veress Endre dr. az újságírók egyesületi életében is. A kisebbségi sorsban élő magyar újságírók hivatalos egyesületének elnöki tanácstagja volt és önzetlenül harcolt minden újságíró szakmai kérdés érdekében.

Az Ellen-zék szerkesztősége megilletődött szívvel számolt be Veress Endre dr. haláláról. Sorsa jellegzetesen magyar, erdélyi sors volt. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után rövidesen kikerült az első világháború harctérre. Főhadnagyi rangban küzdött végig a világháborút. A trianoni békediktátum az ő életét is kettétörtte. Nem folytathatta jogász pályáját, hanem kénytelen volt más elhelyezkedés után nézni. Így történt, hogy a jogvégezt ember megtanulta a cipészipart és egy időn keresztül a kolozsvári Egyetem-utca-

ban cipészüzlete volt. Ekkor került szoros összeköttetésbe az erdélyi magyar iparos-társadalommal, amely hivatalos vezetőjének tekintette. Később, mint magántisztviselő kereste meg kenyerét és 1925-ben lépett az újságírói pályára. Mindvégig az Ellen-zék munkatársa volt.

A bécsi döntés és a felszabadító honvédsereg bevonulása közötti időben felelőtlen román elemek egyik éjszaka megtámadták dr. Veress Endrét, akit felholtra vertek és betegsége tulajdonképpen ettől az időponttól kezdődik. Régi tüdőbaja ekkor újult ki, mert a veres következtében a bemeszesedett tüdőgócok fel-fukadtak és az addig életerős férfi sorvadtnak indult. Közel két esztendőig tartott dr. Veress Endre küzdelme a halállal. Az elmúlás örök törvénye végül győzedelmeskedett. Az Ellen-zék szerkesztősége az a kis család, amelyhez dr. Veress Endre egész életében szívvel-lellekkel ragaszkodott, meghatva emlékezik meg elmúlásáról. Nehéz olyan embertől elbúcsúzni, aki közénk tartozott, akit szívünk egész melegevel szeretünk. Tudtuk, hogy munkás életében mindig a magyar összesség jövőjéért küzd. Nem tartozott azok közé, kik fényes karrierre, kitüntetésre, „kedvezményezett” helyzetre áhítoznak. A magyar sorsnak olyan becsülettel szívvel küzdő sorkatonája volt, kinek emléket mind annyian szívünk legmélyében megőriz-zük. Veress Endre dr.-t az erdélyi magyar újságírók saját halottjának tekintik és temetéséről a Magyar Újságírók Egyesülete Erdélyrészi Tagozata gondoskodik. Temetése előreláthatólag pénteken délután lesz.

„Egy finn ember a magyar testvérek között sohasem érezheti idegennek magát”

Szinyei-Merse Jenő ebédet adott Linkomies Edwin tiszteletére

Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásiügyi miniszter kedden ebédet adott a Magyarországon tartózkodó Linkomies Edwin dr. finn képviselőházi alelnök tiszteletére. Az ebédet a kultuszminiszter a következő pohárköszöntővel üdvözlölte a finn vendéget:

A miniszter pohárköszöntője

— Bár Suomit ezernél több kilométer választja el Magyarországtól, mégis ez a két ország soha egymáshoz közelebb nem volt, mint most. A mi két népünk egyformán vallotta mindenkor, hogy szabadság és függetlenség nélkül minden földi lét értelmetlen.

— A keleten most dühöngő, öldöklő háborúban is egyformák a céljaink. Nem óhajtunk egy barázdát sem bennünket meg nem illeto földből, nincsenek bódító szándékaink, csak azt védjük, ami ösienk, vértünk és verjeitünk jogán a miénk, a Hazát, annak szent földjét, templomait, iskoláit, gyárait és kunyhóit, felmenőink hagyományait, szépséges nyelvünket. Ezeket sem fegyverrel, sem csellel el nem veheti tőlünk senki.

— Megingathatatlanul bízunk hős jaink

vértességében és az örök isteni igazságban, amely nekünk meg fogja hozni az alkotó és építő békét. Isten és ember előtt ezt vaiból kiérdemeltük.

A finn képviselőház alelnökének válasza

— Sohasem sejtettem volna, hogy két különböző nép fiának szíve olyan együttemben dobogna, mint az itt, Magyarországon crestem. Egy finn ember a magyar testvérek között sohasem érzi idegennek magát. Amikor ezt mondom, ezt nemcsak udvariasságból teszem, hanem szívemből fakadó érzelmemei fejezem ki.

— Boldog és hálás vagyok mindazért, amelyben itt — különösen a Kegyelmes Úr társaságában részem volt. Boldogulást kívánok Magyarországnak, a magyar családoknak és asszonyoknak, akik a családi tüzhelyet gondozzák és a házért önfeláldozóan dolgoznak. Mindenkelől szeretnénk kívánni a hős magyar hadseregnek, amely bátran harcol velünk és a többi szövetségessel együtt, a közös, nemes cél érdekében.

— Eljen Magyarország!

Egész új flottát tennének ki az elpusztított angolszász hadihajók

RÓMA, január 20. (MTI.) A Stefani-iroda jelenti: A háború kezdete óta szenvedett angol-amerikai hadihajóvesztésekkel kapcsolatban a Messaggero megállapítja, hogy az elpusztított hajók egész új flottát tennének ki. Az angol tengerészeti hivatal hivatalos veszteséglistájának szerint az angolok öt pánceles hajót, 7 repülőgéphordozó hajót 33 cirkálót, 113 torpedórombolót és 67 tengeralattjárót veszítettek. Az angol haditengerészet hajótérvesztése összesen 750.000 tonnát tesz ki. Az északamerikai hajóhad vesztesége 6 pánceles, 6 repülőgéphordozó, 12 cirkáló, 33 torpedóromboló és 11 tengeralattjáró, összesen 450.495 tonnatartalommal. Anglia és az Egyesült Államok tehát maguk belsmerik 1.200.000 tonnatartalmu hadihajó elvesztését. Ehhez azonban hozzá kell venni — írja a Messaggero —, hogy az amerikaiak nem ismerték be a Barbarigo olasz tengeralattjáró által elsüllyesztett 2 pánceles hajó, valamint a japánok által elsüllyesztett több hajó elvesztését. Ezekben a végleg kiküszöbölt hajókon kívül igen sok van javítás alatt a hajógyárakban, amelyeknek száma az elpusztult hajókhoz képest bizonyára nagyon jelentékeny.

Érzékeny veszteséget okoztak az ellenségnek Afrikában a tengely osztagai

RÓMA, január 20. (MTI.) A Stefani-iroda közli az olasz fegyveres erő főhadiszállásának 969. számú közleményét: Tripoliszban az olasz és a német oszta-

tagok elkeseredett ellenállást fejtettek ki az erős ellenséges nyomással szemben és az ellenségnek érzékeny veszteségeket okoztak. Fezzánban ránk nézve kedvezően

végződő járőrszázadosok folytak. A tuniszi arcvonalon az olasz-német csapatok sikere helyi jellegű támadásokban történt hódítottak és néhány tucat foglyot ejtettek. A légierő a hétfői nap folyamán jelentős tevékenységet fejtett ki és határozottan támogatja a szárazföldi hadműveleteket. A tengely vadászgepei kilenc repülőgépet lőttek le, közülük néhány többmotoros gépet. — Egy négy-motoros repülőgépet a légvédelmi ütegek tüzelése pusztított el. Repülőgépeink bombázták Bone kikötőjét. Német repülőgépek az algériai vizeken megtámad-

tak egy nagyobb hajókaravánt. Két közepes tonnatartalmu gőzöst elsüllyesztettek és három további hajót felgyújtottak. A Tripolisz ellen intézett éleslőséges légítámadások polgári lakóházakban jelentékeny károkat okoztak és a lakosság köréből több áldozatot követeltek. Ellenséges repülőgépek támadást intéztek Porto Empedocle ellen. Katonai célpontot nem ért találat. Néhány lakóházak megrongálódott. A lakosság köréből 2 ember meghalt és 9 megsebesült. A légvédelmi tüzérség a támadó bombavetők egyikét elpusztította.

A Berlint támadó brit bombázók nagyrésze elpusztult

BUDAPEST, január 20. Tudósítónk jelenti: A Berlin ellen intézett hétfőre virradó éjszakai brit légítámadással kapcsolatban illetékes katonai helyen megállapítják — írja a Pester Lloyd berlini tudósítója —, hogy a brit bombázók északi irányból, a mecklenburg-pomerániai terület felett törték be a német légitérbe, azonban már a berepüléskor idejében felszállt éjjeli vadászok ellenállásába ütköztek. Ezzel magyarázható, hogy a második támadásért súlyos veszteséggel fizetett a RAF. Hivatalos londoni jelentés szerint 22 brit bombázó nem tért vissza a táma-

dásból. A német főparancsnokság megállapítása szerint viszont 25 brit bombázót lőttek le. Nagyrészt nagy négymotoros bombázó és pedig 10 Lancaster, 4 Sterling, 4 Halifax és 1 Manchester típusu volt. A RAF összesen 150 repülőszemélyzetet veszített. Csak néhány pilótának sikerült megmentenie életét, amennyiben még idejekorán kiugrottak az alázó-ható gépből. Egy katonai részről kiadott hirmagyarázat megállapítja, hogy nagyrésze elpusztult azoknak a brit bombázóknak, amelyek hétfőre virradó éjszaka Berlin fölé kerültek.

A japánoknak sikerült feltartóztatni az angol-amerikai flotta óriástámadását

RÓMA, január 20. (MTI.) Mint a Messaggero török kültudósítója rádióban jelenti, japán körökben megállapítják, hogy a japánoknak aránylag csekély erővel sikerült feltartóztatni az azt az óriási ellentámadást, amelyet az angolok és amerikaiak néhány nappal ezelőtt a Csendes-tenger déli részén elkezdtek. Az ellenség légi és tengeri alakulatai Tokióban ezt elismerik, helyenkint számbeli fölénybe kerültek, ennek ellenére azonban nem sikerült semmiféle lényeges előhaladást tenniük. Az amerikaiak légi tevékenysége inkább megfélemlítő és tüntető jellegű, mint tényleges ha-

tásu. Kétségtelen, hogy az amerikaiak több, egészen újrendszerű repülőgépet használtak. Az amerikaiak a Salamon-szigeteken elszervezett rendkívüli veszteségek után abbahagyták a nagy tengeri erőik harcbevételét e helyett a légierővel kísérleteznek. A módszereknek ez a felcserélése is mutatja, hogy az amerikaiak maguk sincsenek megelégedve a sikerrel. A japánok továbbra is megszálltádják állásaikat a Salamon-szigeteken és bár az ellenség igyekszik zavarni légierejével, további partraszállásokat hajtanak végre.

Munkás- és nyersanyaghiány az észak-amerikai fegyvergyártásban

MISSZABON, január 20. (MTI.) A Lourenze Marques Guardianban az északamerikai fegyvergyártásról cikk jelent meg, amely szerint nehézségeket okoz a termelésben az egyes gyáraknak a legfontosabb nyersanyagokkal való hiányos ellátása. Különösen a nikkelben és a gumi-ban igen nagy a hiány. Hiány van

tanult munkásban és különösen a korszerű gépekben. Már mellőzik a szakmunkások követelését és előszedik a régebbi gépeket is, hogy kikapcsolják és használják. Egyes gyárakban úgy látszik, hogy a munkások teljesen közömbösek és hajlamosak a lustaságra. (NTI.)

Kettészakadt az északamerikai köztársasági párt

GENF, január 20. (MTI.) A Német Távirati Iroda közli: Londonból jelentik: Mint a Daily Express New-yorkból értesül, az északamerikai köztársasági pártban szakadás történt. Arról a kérdéssel van szó, vaj-

jon az Egyesült Államok a mostani háború befejezése után új háborút azzal akarnak-e elkerülni, hogy viszáternek az elszigetelődésre, vagy pedig megpróbálják az együttműködést más demokráta nemzettel.

VILLÁMHIRDETÉSEK

SÜRGŐSEN elcserélendő Kolozsváron a Hárompüspök-téren 4 szobás új villa hasonló brassy villával. Ingatlanközvetítő iroda, Mátyás király-tér 19. F 470

HÁROM 1 szoba, konyha lakrészből álló ház eladó. Erzsébet-ut tetején. Értekezni Kerestessnél, Vár-utca 2. 156

LAKÁST adnék világítással megbízható házaspárnak, takarítás-mosásért. Érdeklődni délután 3-tól Barabás Miklós-utca 10. 158

KÖZPONTBAN különbejáratú kétágyas butorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiad. Jókai-utca 16., földszint. 164

EGY ház eladó. Batthyányi 22. 0204

BELVÁROS legszebb helyén építésre is kiválóan alkalmas házastelek (régi emeletes épület), nagy utcai fronttal eladó. Értekezni Simonná, Szentegyház-utca 26. 160

NYUGTÁZÁS. A hadbavonultak hozzátartozói részére Kröbl Lajos, Horváth Béa, Szatmári János és vitéz Kovács Márton 60 pengő adományoztak.

ELLENZÉK politikai naplap

Felelős szerkesztő:
ZATHURECZKY GYULA
Felelős kiadó:
VITA SÁNDOR

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. nyomása. Felelős vezető MAJOR JÓZSEF.